Класификация на информацията
Ниво 0, TLP-WHITE

ПРОЕКТ!

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПЛАН ЗА 2024 г.

за мониторинг на изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.)

Приоритети Направления Мерки	**Отговорна административна структура/ институция/ организация /звено**	**Индикатори и данни за ресурси през годината** а) финансови инвестиции б) материални разходи в)административни разходи	**Индикатори и данни за продукти** а) предоставени услуги б) създадени продукти в) друго	**Индикатори и данни за резултат** а) Подобряване на достъпа до продуктите и услугите б) Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициентите	**Индикатори и данни за въздействие** а) национално ниво, по райони и региони на страната б) в обособени квартали в) отделни случаи
А. Приоритет I - Забавяне на негативните демографски процеси и намаляването на броя на населението					
Направление 1 – Насърчаване на раждаемостта чрез създаване на среда, благоприятна за отглеждането и възпитанието на деца					
1.1. Финансови стимули за раждане и отглеждане на деца					
1.1.1. Данъчното облекчение за деца по чл.22в от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)	МФ	Сумата на направените данъчни разходи в държавния бюджет	Мярката има социален характер, тъй като е насочена към подпомагането на родителите (също така настойници или попечители и приемни родители) при отглеждането на деца чрез намаляване реалния размер на тяхното данъчно задължение и по този начин осигуряване на по-голям разполагаем доход. Данъчното облекчение представлява приспадане на определена сума, във фиксиран размер, от сумата на годишните данъчни основи на	Данъчното облекчение се ползва с подаване на годишна данъчна декларация, като към нея се прилага писмена декларация по образец от другия родител (съответно другия приемен родител, близък или роднина), че той няма да ползва това данъчно облекчение за съответната данъчна година. Декларация не се изисква и не се подава в случаите, когато другият родител/приемен родител/близък или роднина е неизвестен, починал, лишен от родителски права или не са му предоставени такива в случаите на развод, както и когато не е получавал доходи като едноличен търговец или доходи, подлежащи на облагане с данък върху годишната данъчна основа.	Национално ниво

			физическите лица. За 2024 г. сумите, които се приспадат са: - за едно ненавършило пълнолетие дете се приспадат 6 000 лв. от сумата от годишните данъчни основи за различните видове доходи; - за две ненавършили пълнолетие деца се приспадат 12 000 лв.; - за три и повече ненавършили пълнолетие деца – 18 000 лв. Посочените размери на сума, която може да се приспадне се прилагат при ползване на облекчението за 2024 г.	Декларация не се изисква да се подава към годишната данъчна декларация, в случаите, когато е представена пред работодателя по основното трудово правоотношение и облекчението е ползвано в пълен размер по съответния ред. Налице е възможност за авансово ползване на данъчното облекчение за деца. Данъчното облекчение се ползва включително за годината, в която детето е родено, навършило е пълнолетие или е починало.	
1.1.2. Данъчното облекчение за деца с увреждания по чл.22г от ЗДДФЛ	МФ	Сумата на направените данъчни разходи в държавния бюджет	Мярката има социална цел и е с насоченост към подпомагане на лицата (родители, настойници или попечители и приемни родители), които отглеждат деца с увреждания. Облекчението се изразява в намаляване на сумата на	Данъчното облекчение за деца с увреждания се ползва с подаване на годишна данъчна декларация при изричното условие, че само едно лице ползва преференцията. Декларация по образец от другия родител (съответно другия приемен родител близък или роднина), че той няма да ползва за същата данъчна година това облекчение, както и копие	Национално ниво

			годишните данъчни основи на лицата с фиксирана сума, като за 2024 г. сумата, която се приспада е в размер на 12 000 лв. за отглеждане на дете с 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане. Посоченият размер на сума, която може да се приспадне се прилага при ползване на облекчението за 2024 г.	от решение на ТЕЛК/НЕЛК не се изисква да бъдат прилагани към годишната данъчна декларация, в случаите когато са представени пред работодателя по основното трудово правоотношение и облекчението е ползвано в пълен размер по съответния ред. Декларация не се изисква и не се подава в случаите когато другият родител/приемен родител/близък или роднина е неизвестен, починал, лишен от родителски права или не са му предоставени такива в случаите на развод, както и когато не е получавал доходи като едноличен търговец или доходи, подлежащи на облагане с данък върху годишната данъчна основи. Налице е възможност за авансово ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания. Данъчното облекчение за деца с увреждания може да се ползва едновременно с данъчното облекчение за деца по чл. 22в от ЗДДФЛ.	
1.1.3. Предоставяне на помощи, отпускани по реда на Закона за семейни помощи за деца в изпълнение на Бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата”.	АСП	В рамките на бюджета на АСП за 2024 г. по изпълнение на Бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата”	Отпуснати помощи на лица и семейства по реда на Закона за семейни помощи за деца и правилника за неговото прилагане, както следва:		

		641 328 000 лв. 1) Еднократна помощ при бременност – 2 475 000 лв. 2) Еднократна помощ при раждане на дете 35 025 000 лв. 3) Еднократна помощ при осиновяване на дете 175 000 лв. 4) Еднократна помощ за отглеждане на близнаци –2 520 000 лв. 5) Еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение – 1 440 000 лв. 6) Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас 15 600 000 лв.	1) Еднократна помощ при бременност; 2) Еднократна помощ при раждане на дете; 3) Еднократна помощ при осиновяване на дете; 4) Еднократна помощ за отглеждане на близнаци; 5) Еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение; 6) Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас;	1) Предоставена еднократна помощ при бременност на 11 000 бременни жени; 2) Предоставена еднократна помощ при раждане на дете за 60 000 деца; 3) Предоставена еднократна помощ за 700 осиновени деца; 4) Предоставена еднократна помощ за отглеждане на 2 100 деца-близнаци; 5) Предоставена еднократна помощ за отглеждане на дете на 500 майки (осиновителки) студентки, учащи се в редовна форма на обучение; 6) Предоставена еднократна помощ за 52 000 ученици, записани в първи клас;	

		7) Еднократна помощ за ученици, записани във втори клас 15 600 000 лв.	7) Еднократна помощ за ученици, записани във втори клас	7) Предоставена еднократна помощ за 52 000 ученици, записани във втори клас	
		8) Еднократна помощ за ученици, записани в трети клас 15 600 000 лв.	8) Еднократна помощ за ученици, записани в трети клас	8) Предоставена еднократна помощ за 52 000 ученици, записани в трети клас	
		9) Еднократна помощ за ученици, записани в четвърти клас 15 600 000 лв.	9) Еднократна помощ за ученици, записани в четвърти клас	9) Предоставена еднократна помощ за 52 000 ученици, записани в четвърти клас	
		10) Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас. 15 000 000 лв.	10) Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас;	10) Предоставена еднократна помощ за 50 000 ученици, записани в осми клас;	
		11) Еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки 667 000 лв.	11) Еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки;	11) Предоставена еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната на 10 000 многодетни майки;	

		12) Месечни помощи за отглеждане на дете до 1 г. 30 325 000 лв. 13) Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст 267 201 000 лв. 14) Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане 218 600 000 лв. 15) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител 5 500 000 лв.	12) Месечни помощи за отглеждане на дете до 1 г.; 13) Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст; 14) Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане; 15) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител.	12) Предоставена месечна помощ за отглеждане на дете до 1 г. на 12 635 средно месечен брой случаи; 13) Предоставени месечни помощи за отглеждане на 422 000 средно месечен брой деца до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст; 14) Предоставени месечни помощи за отглеждане на 27 000 средно месечен брой деца с трайни 15) Предоставени месечни помощи за 3 000 средно месечен брой деца без право на наследствена пенсия от починал родител.	
1.1.4. Предоставяне на финансови средства по реда на Закона за закрила на детето (ЗЗДет.) в изпълнение на Бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата”		В рамките на Бюджет на АСП за 2024 г. по изпълнение на Бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата”:	Предоставяне на средства по реда на ЗЗДет. за: – отпускане на месечни помощи, средства и добавки за: превенция на изоставянето; реинтеграция на деца;	Осъществяване на дейности по закрила на детето за общо 4 800 средно месечен бр. случаи., в т.ч.: - предоставени помощи за превенция на изоставянето на 200 средно месечен бр. случаи; - предоставени помощи за 200 средно месечен брой	

		– за помощи по ЗЗДет. 12 692 000 лв. - за възнаграждения на приемни родители 33 150 000 лв.	деца настанени в семейство на роднини или близки, в приемни семейства;	случаи на реинтеграция на деца; - предоставени помощи за 2 600 средно месечен бр. случаи на деца, настанени в семейство на роднини или близки; - предоставени месечни средства за 1 800 средно месечен бр. случаи на деца, настанени в приемни семейства. Брой професионални приемни семейства –1 800.	
1.1.5. Обезщетения за майчинство по Кодекса за социално осигуряване (КСО). 1) Паричното обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по чл.53 и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по чл.53ж от Кодекса за социално осигуряване за 2024 г. е в размер на 780 лв.	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2024 г. разходи за обезщетения за майчинство, както следва: 1. Парични обезщетения за бременност и раждане– 628,9 млн. лв. 2. Парични обезщетения за отглеждане на дете до 2-годишна възраст – 386,4 млн. лв. 3.Парични обезщетения за осиновяване на дете до 5-	1. Обезщетения за бременност и раждане по Кодекса за социално осигуряване 2. Обезщетения за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по Кодекса за социално осигуряване 3. Обезщетения за осиновяване на дете до 5-годишна възраст 4. Обезщетения за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)	1. Планираните обезщетения за временна неработоспособност поради бременност и раждане са за 14 011,8 хил. дни при среднодневно обезщетение 44,89 лв. 2. Планираните обезщетения за отглеждане на дете до 2-годишна възраст са за 10 403,1 хиляди дни при среднодневно обезщетение 37,14 лв. 3. Изплатени дни и среднодневен размер на обезщетенията за осиновяване на дете до 5-годишна възраст 4. Изплатени дни и среднодневен размер на обезщетенията за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)	Национално ниво

		годишна възраст – 4,2 млн. лв. 4. Парични обезщетения за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) – 10,0 млн. лв.			
1.2. Съвместяване на родителството с трудово-професионалната реализация					
1.2.1. Проект BG05SFPR002-1.002 „Родители в заетост“	МТСП, АЗ	ЕСФ+, ПРЧР 2021-2027	Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица	Осигуряване на заетост	Национално ниво
1.2.2. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл. 36 от ЗНЗ, в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на	Включване в професионално обучение и заетост на безработни родители с деца до 4 години	Брой безработни родители с деца до 4 години, включени в професионално обучение и заетост	Национален обхват

		безработни лица – родители (осиновители) с деца до 4-годишна възраст са 306 433 лв.			
1.2.3. Насърчаване на безработни лица, включително младежи ползващи социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, завършили образованието си, за наемане на работа в населено място, отстоящо на повече от 50 км. от населеното място по настоящ адрес чрез предоставяне на средства за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет (чл.42, ал.3).	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 174 870 лв.	Създадени условия и осигурена възможност за мобилност на безработни лица с цел започване на работа	Общо 59 лица, възползвали се от мярката, в т.ч. 15 нововключени	Национален обхват
1.2.4. Повишаване предлагането на труд и участието в заетост на родители, посредством подкрепа в грижата за децата (Проект „Родители в заетост“)	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 6 000 000 лв.	Осигурен по-добър баланс между професионален и личен живот на самотни, многодетни родители и на тези с малки деца чрез осигурени възможности за полагане на грижи за отглеждане на деца и чрез услуги за улесняване достъпа до заетост.	Общ брой на участниците (Регион в преход) – 150 Общ брой на участниците (По-слабо развит регион) – 313	Национален обхват
1.2.5. Предоставяне на възможност за включване на децата на военнослужещите и цивилните служители от системата на Министерство на отбраната в целодневни детски градини на територията на страната.	МО	В рамките на бюджета на МО	Брой детски градини	Брой групи/деца	В региони със засилено представителство на военни формирования
1.2.6. Проект „Политики за родителски отпуски и социална устойчивост (Parental Leave Policies and Social Sustainability)“, COST Action 21150, 2022-2026, ръководител от българска страна проф. Т. Коцева	ИИНЧ–БАН	В рамките на бюджета на отговорната институция	б) Изследване на дефицити в бази данни за родителските отпуски в международни и	а) Международен доклад с резултатите от изследването на дефицити от знания относно политиките за родителски отпуски и социалните неравенства (по пол, икономически статус,	Национално ниво

			национални изследвания Идентифициране на дефицити от знания относно политиките за родителски отпуски и социалните неравенства (по пол, икономически статус, граждански статус, възраст и др. признаци)	граждански статус, възраст и др. признаци)	
1.3. Образование, здравеопазване и социално развитие на децата					
1.3.1. Разработване на научно-приложен проект: „Влияние на COVID-19 върху човешкия капитал в България: демографски и образователни измерения“	ИИИ при БАН	Бюджетна субсидия на БАН (разходите не могат да бъдат конкретизирани, тъй като финансирането не е проектно)	Качествена оценка на влиянието на пандемията от COVID-19 върху човешкия капитал в страната в демографски и образователен план	Качествена оценка на измененията в демографските процеси. Качествена оценка на влиянието на пандемията върху социално-икономическите аспекти на живота на семействата с деца. Установяване на влиянието на пандемията върху образованието и на предизвикателствата на дигитализацията на учебния процес. Определяне на по-важни области на интервенция за бъдещото формиране, развитие и съхранение на човешкия капитал в България.	Национално ниво
1.3.1.2. Проект „Здраве и благополучие на юношите в условията на пандемията от COVID-19: ефекти върху психичното здраве, здравното поведение, социалните взаимодействия и академичната мотивация и успеваемост, модерирани от личностните особености“ (2021–2025) с ръководител доц. А. Александрова-Караманова	ИИНЧ-БАН	Финансираща институция ФНИ 60 000 лв. (за периода 26.09.2023 г. - 26.03.2025 г.)	б) Обработка и анализ на получените количествени и качествени данни от проведено национално представително	а) Разпространение на резултатите от изследването и разработените насоки сред експерти и вземащи решения б) Разпространение на разработените електронни и	Национално ниво

			изследване с юноши на възраст 11-17 години Продукти: доклади на научни конференции; статии в научни списания; монография - Изработване на насоки за превенция и интервенция и повишаване на информираността Продукти: насоки за превенция и интервенция на юношеското здраве и благополучие; кръгла маса; електронни и печатни информационни материали	печатни информационни материали, включващи резултати и насоки, сред таргет групи и цялото общество	
1.3.1. Подобряване на координацията и междуинституционалното взаимодействие при работата с деца (Координационен механизъм)					
1.3.1.1. Ефективност на работата на мултидисциплинарните екипи на местно ниво при провеждане на работните срещи.	ДАЗД, АСП, МВР, общини	В рамките на бюджета на отговорните институции		Брой проведени работни срещи на мултидисциплинарните екипи.	Национално ниво
1.3.1.2. Мониторинг на прилагането на Координационния механизъм при насилие	ДАЗД, АСП	В рамките на бюджета на отговорните институции		Изготвен анализ на случаите през 2024 г.	Национално ниво
1.3.1.3. Мониторинг на прилагането на КМ за реферирane и обгрижване на непридружени деца и деца жертви на трафик.	ДАЗД, АСП, МВР	В рамките на бюджета на отговорните институции.		Бр. реферирани случаи. Бр. деца, репатрирани в България с предприети мерки за закрила.	Национално ниво

				Бр. наложени мерки по чл.76 а от ЗБЛД.	
1.3.2. Дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве (НППМДЗ)					
1.3.2.1. Осигуряване провеждането на масов неонатален слухов скрининг за новородени	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой изследвания в рамките на неонаталния слухов скрининг за новородени.	Ранно откриване и навременна интервенция при увреждане на слуха при новородени.	Национално ниво
1.3.2.2. Осигуряване дейността на комисиите за изготвяне на индивидуални медико-социални планове за деца с диабет, вродени сърдечни малформации, вродени лицеви малформации, вродени хематологични заболявания и недоносени деца, разкрити в университетски болници.	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой изготвени индивидуални медико-социални планове	Осигуряване на комплексно медицинско наблюдение за деца с диабет, вродени сърдечни малформации, вродени лицеви малформации, вродени Национално ниво 12 хематологични заболявания, детска церебрална парализа и недоносени деца.	Национално ниво
1.3.2.3. Осигуряване дейността на Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве.	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой медицински консултации Брой домашни посещения на деца с увреждания, хронични заболявания и недоносени деца	Подобряване на достъпа до здравни услуги за деца с хронични заболявания, увреждания и недоносени деца.	Национално ниво
1.3.2.4. Профилактични прегледи за деца Профилактичните прегледи на децата през 2024г. се извършват по програма „Детско здравеопазване“ от общопрактикуващите лекари (ОПЛ) по Приложение №12 към Националния рамков договор за медицинските дейности за 2023 – 2025г. (НРД за МД 2023-2025г.) или от лекар със специалност „Педиатрия“, съгласно Приложение № 14 към НРД за МД 2023-2025г. НЗОК заплаща разширен пакет от профилактични прегледи за деца в съответствие с Наредба №8 от 3 ноември 2016г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, издадена от министъра на здравеопазването и НРД за МД 2023-2025г.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Профилактични прегледи от изпълнителите на Първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) и Специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП) през 2024г. съгласно: НРД за МД 2023-2025г.; Наредба №8 от 03.11.2016г. за	С провеждането на профилактични прегледи и изследвания при децата по възрастови групи, се спомага за ранно откриване на някои заболявания/отклонения при развитието и съответно тях се пристъпва към предприемане на необходимите действия за тяхното лечение и предотвратяване на по-нататъшно им усложнение.	Национално ниво

			профилактичните прегледи и диспансеризацията; Приложение № 12 към НРД за МД 2023-2025г. или от лекар със специалност „Педиатрия“, съгласно Приложение №14 към НРД за МД 2023-2025г. Имунизации през 2024 г. се извършват от изпълнителите на ПИМП съгласно: Имунизационния календар на Република България; приложение № 1 към чл.2, ал.2 от Наредба №15 от 2005 г.		
1.3.2.5. Директна подкрепа за деца до 3-годишна възраст чрез предоставяне на ваучери за хранене от детски кухни	АСП	Операцията се реализира в рамките на Програмата за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 година. Подпомагането ще се основава на обективни критерии, на индивидуален подход и	По процедура „Детска кухня“ се предоставят ваучери за обедно детско хранене за деца от 10 месеца до тригодишна възраст от семейства, обект на социално подпомагане, с оглед насърчаване на рационален и здравословен хранителен режим. Сключени са 28 партньорски	Брой деца до 3-годишна възраст, подкрепени с ваучери за храна от детска кухня Брой уязвими лица, участвали при реализирането на съпътстващи мерки, които ще се изразяват в индивидуално и/или групово консултиране на представителите на целевите групи по различни теми.	Национално ниво Прилага се на територията на цялата страна. Осигуряване на здравословно и пълноценно хранене на деца от 10 месеца до 3 години, допълнено със специфична съпътстваща подкрепа за социално приобщаване и преодоляване на

		оценка на нуждите и ще се реализира на територията на цялата страна	споразумения, и са обхванати общо 595 деца от 25 общини-партньори. Размерът на предвиденото финансиране е 7 153 272 лв. до 2025 г., като се очаква за същият период да бъдат подкрепени най- малко 5000 деца.		последиците от бедността.
1.4. Утвърждаване на семейството като базов компонент на обществото и насърчаване на родителите за отглеждане на децата в семейна среда					
1.4.1. Закрила на децата от насилие, включително и насилие в интернет.	МВР (ГДБОП), ДАЗД	В рамките на бюджета на отговорните институции	Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2023-2026 г.)	1. Изпълнение на конкретни мерки за повишаване на обществената осведоменост (запознаване с рисковете и опасностите, които крие интернет) чрез превантивни и информационни кампании, срещи, обучения и семинари с ученици, родители и учители. 2. Засилване на взаимодействието с държавни и НПО, с цел повишаване на сигурността и безопасността на децата в интернет.	Национално ниво
1.4.2. Подпомагане на децата на военнослужещите, загинали при или по повод изпълнение на военната служба по време на коледните и/или великденските празници и/или при откриване на учебната година, съвместно с фондация „Деца на Българската армия“.	МО	В рамките на бюджета на МО	В изпълнение на чл. 11 (1) от Наредба №1 от 07.02.2011 г. за условията и реда за материално подпомагане в Министерството н отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на	Насърчаване на образованието на децата и подпомагане на възпитанието и отглеждането от преживелия родител	Национално ниво

			отбраната и Българската армия.		
1.4.3. Проект „Кохортен анализ на брачността в България“ – 2023-2024 г., ръководител гл. ас. С. Моралийска-Николова	ИИНЧ–БАН	Национална програма „Млади учени и постдокторанти“, МОН 2400 лв.	б) Моделиране и анализ на данни на НСИ за брачността в България. Ще се изследват размера и структурата на отложените бракове за календарния период 1970-2022 г. и за кохортите жени, родени през периода 1950-1990г. Публикуване на научна статия с резултатите.	а) Резултати биха имали значение при взимането на различни управленски и стратегически решения относно предприемането на промени в семейното законодателство, при планирането на нуждите на социалните, данъчно-осигурителните, пенсионни, правни и др. системи от обществения живот.	Национално ниво
Направление 2 – Подобряване на репродуктивното здраве на населението					
2.1. Подобряване на грижите за репродуктивното здраве на жените и мъжете. Поддържане на добро здравно състояние на бременните жени и майките					
2.1.1. Осигуряване дейността на Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве в изпълнение на дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой специализирани консултации на родилки и бременни с патология на бременността. Брой допълнителни прегледи от специалист по АГ освен прегледите по реда на Наредба №26 за предоставяне на акушерска помощ на здравнонеосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно	Подобряване на достъпа до здравни услуги за бременни с патологична бременност и родилки Намаляване на риска от усложнения по време на бременността и от недоносеност и перинатални заболявания	Национално ниво

			осигуряване на деца и бременни жени.		
2.1.2. Осигуряване на медицински грижи за бременни и родилки. Наблюдение по програма „Майчино здравеопазване“ в извънболничната медицинска помощ (ИМП)	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за здравноосигурените лица и чрез трансфери от МЗ се извършва заплащане на разходи за медицинска помощ на здравнонеосигурени жени за срока на бременността	През 2024г. програма „Майчино здравеопазване“ се извършва от ОПЛ по Приложение №12 към НРД за МД 2023-2025г. или от лекар със специалност „Акушерство и гинекология“ по Приложение №14 НРД за МД 2023-2025г. Оказване на медицински грижи за бременни и родилки в болничната медицинска помощ (БМП).	Наблюдение на бременни жени с нормална и рискова бременност се провежда по програма „Майчино здравеопазване“ в извънболничната медицинска помощ. Изпълнението на алгоритъма по програмата, позволява да се следи здравословното състояние на бременната жена, развитието на плода във всеки един от лунарните месеци на бременността, както и да се констатират още вътреутробно евентуални здравословни проблеми на плода и съответно да се предприемат своевременни мерки, като се назначават допълнителни прегледи и изследвания извън програмата.	Национално ниво
2.1.3. Осигуряване на безплатна следродилна здравна помощ по въпросите на кърменето и здравното състояние на новородените	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	В болничната медицинска помощ НЗОК осигурява лечението на новородени във всички степени на недоносеност с или без прилагане на сърфактант и/или прилагане на механична вентилация – по клинични пътеки (КП) и дейности по клинична процедура	С предприетите от НЗОК мерки за осигуряване на безплатна следродилна здравна помощ по въпросите на кърменето и здравното състояние на новородените се постига по-добро качество в грижите и отглеждането на новороденото.	Национално ниво

			№2 „Интензивно лечение на новородени деца с асистирано дишане“ (КПр) №5 „Дейности по осигуряване на лечение за новородени деца с вродени сърдечни малформации, претърпели сърдечна оперативна интервенция до навършване на 1-годишна възраст“ Заплаща се и отделна КП №6 „Грижи за здраво новородено дете“.		
2.1.4. Профилактика на онкологичните заболявания на репродуктивната система при жените и мъжете и профилактика на ротавирусните гастроентерити (РГЕ)	НЗОК	Заплащането включва ваксините и поставянето им. Изразходваните средства за лекарствените продукти - ваксини и дейности по прилагането им по чл.82, ал.2, т.3 от ЗЗ се трансферират от МЗ към НЗОК.	Профилактика на ротавирусните гастроентерити и профилактика на рака на маточната шийка. Провеждане на ежегодно договаряне с притежател на разрешението за употреба (ПРУ) за имунологични лекарствени продукти – профилактични ваксини срещу ротавирусните гастроентерити, осигуряващи изпълнението на Национална	Прилагането на имунологични лекарствени продукти – профилактични ваксини срещу ротавирусните гастроентерити и рака на маточната шийка, спомага при борбата с разпространението на ротавирусните инфекции и папилома вируса.	Национално ниво

			програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в Република България.		
2.1.5. НЗОК заплаща за осъществяване на пренатална диагностика. В програма „Майчино здравеопазване“ се включват изследвания, с които се установяват заболявания на майката, които впоследствие биха предизвикали аномалии на плода – медико-диагностичното изследване „серумен скрининг” за алфа-фетопротеин и свободен бета-хорионгонадотропин за оценка на риск от синдром на Даун и дефекти на невралната тръба. Изследването се прави при рискова бременност при жени над 35-годишна възраст. Във връзка с провеждане на биохимичен скрининг се извършва ехографски преглед „Фетална морфология“.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.		С осъществяване на пренатална диагностика се установяват заболявания на майката, които впоследствие биха предизвикали аномалии на плода.	
2.2. Насърчаване и развитие на семейното планиране					
2.3. Значително намаляване на броя на абортите и извънбрачните раждания на деца, неприпознати от бащата					
2.3.1. Осъществяване на превантивни и последващи мерки за намаляване на броя на абортите и извънбрачните раждания на деца					
2.3.1.1. Предприемане на ефективни мерки за намаляване на ранните бракове	ДАЗД, АСП	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Участие в мултидисциплинарни срещи между ключови партньори. Повишена готовност за сигнализиране на такива случаи от образователни и здравни специалисти в ОЗД, полиция или на НТЛД 116111. Брой сигнали за ранни бракове на НТЛД 116 111. Брой сигнали на	Превенция чрез работа на терен в общността и повишаване на информираността превенция чрез насърчаване ранното сигнализиране за случаи на ранно съжителство/спиране от училище и мултидисциплинарна работа по тях.	Национално ниво

			НТЛД от медицински специалисти с данни за ранна бременност или риск от изоставяне.		
2.4. Превенция и лечение на инфекции на репродуктивните органи и ограничаване на риска от разпространение на ХИВ/СПИН в страната					
2.4.1. Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции 2021-2025 г.	МЗ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1.Функциониране на кабинети за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН. 2.Функциониране на сектори за лечение на пациенти с ХИВ/СПИН.	1. Задържане на разпространението на ХИВ сред общото население – под 1%. 2. Задържане на разпространението на ХИВ сред младите хора на възраст 15-24 г. – под 1%.	Национално ниво
2.4.2. Прилагане на обучителни модули и реализиране на кампании по проблеми, свързани с репродуктивното здраве, превенцията на HIV/СПИН и превенция на сексуално-рисковото поведение	НЦОЗА, НЦЗПБ, БЧК	Бюджет на НЦОЗА, НЦЗПБ, БЧК, дирекция БМЧК	Обучителни модули и обучения. Подготовка на доброволци, обучители; Прилагане на метод „Връстници обучават връстници“	Превенция на репродуктивните заболявания и сексуално и рисково поведение. Отразяване на мероприятия и събития от медиите. Отразяване на събитията в официалните електронни страници на БЧК и БМЧК. Изпълнение: Брой проведени обучителни модули и обучения. Брой обхванати лица.	Национално ниво Подобряване на достъпа до здравна информация. Създаване на устойчиви връзки с училища. Подобряване на сътрудничеството с други НПО.
2.4.3. Провеждане на информационни кампании за борба със стигмата върху хора, живеещи с HIV/СПИН.	НЦОЗА, НЦЗПБ, БЧК	Бюджет на НЦОЗА, НЦЗПБ, БЧК, дирекция БМЧК	Информационни кампании.	Превенция на HIV/СПИН и сексуално-рисково поведение. Отразяване на мероприятия и събития от медиите. Отразяване на събитията в официалните електронни страници на БЧК и БМЧК.	Национално ниво Подобряване на достъпа до здравна информация. Подобряване на

				Изпълнение: Брой публични мероприятия и др. Брой обхванати лица.	сътрудничеството с медицински съсловни организации и други НПО.
Направление 3 – Подобряване на общата демографска информираност и сексуално-репродуктивна култура на населението					
3.1. Повишаване на демографската информираност и сексуално-репродуктивна култура на населението					
Направление 4 – Подобряване на общото здравословно състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност					
4.1. Подобряване на стандарта и качеството на живот					
4.1.1. Изпълнение на Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата 2021 – 2025 г.	МЗ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1.Функциониращи области лечебни заведения, които отговарят за превенция, диагностика, лечение и контрол на туберкулозата и мултирезистентна туберкулоза. 2.Функциониращи лаборатории в страната, за които се осигуряват диагностикуми и консумативи по национална програма	Намаляване на заболеваемостта от туберкулоза през 2024 г. под 14,02 на 100 000 население.	Национално ниво
4.1.2. Оптимизиране на дейностите включени в Наредба №9 за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса	МЗ	Бюджет на НЗОК	Разширяване на обхвата на дейностите гарантирани от бюджета на НЗОК	Гарантиран и подобрен достъп на всички задължително здравноосигурени лица до определени по вид и обхват медицински дейности, при спазване на изискванията за своевременност, качество и непрекъснатост на диагностично-лечебния процес.	Национално ниво
4.1.3. Оптимизиране на дейностите предоставяни по реда на Наредба № 8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията	МЗ	Бюджет на НЗОК	Разширяване на обхвата на дейностите в	Гарантиран достъп до необходимия обем профилактични и	Национално ниво

			рамките на профилактичните прегледи и диспансерното наблюдение	диспансерни дейности, с оглед ранно откриване на рискови фактори за развитие на заболяване, ранно диагностициране, своевременно лечение и предотвратяване на трайно увреждане	
4.1.4. Кампания: КОД „Отговорни заедно“	МВР	Бюджет на МВР	Организиране на спортни мероприятия и интерактивни занимания с деца, с цел повишаване на знанията и насърчаване на физическото възпитание и спорта, като превантивни мерки сред подрастващите	Мероприятия/програми	Национално ниво
4.1.5. Национална превантивна кампания „Предпазване на младите хора от престъпление“	МВР	Бюджет на МВР	Организиране на обучения с превантивна насоченост на ученици от 12 клас, с цел намаляване на риска от криминализиране и виктимизиране на младите хора (престъпления против собствеността, компютърни престъпления, трафик на хора и употреба на наркотични вещества)	Мероприятия/програми	Национално ниво

4.1.6. Създаване на организация за провеждането на задължителен годишен профилактичен медицински преглед на военнослужещите, курсантите във висшите военни училища и резервистите на активна служба, и периодичен медицински преглед на цивилните служители в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия	МО	В рамките на бюджета на МО	Оценка на здравното състояние и освидетелстване на годността на военнослужещите за военна служба.	Подобряване на общото здравословно състояние	На територията на цялата страна
4.1.7. Един път годишно на здравноосигурените лица се провежда профилактичен преглед от общопрактикуващ лекар. Профилактичните прегледи на здравноосигурени лица над 18-годишна възраст през 2024г. се извършват съгласно Приложение 12 към НРД за МД 2023-2025г. от изпълнители на ПИМП, Наредба №8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и Наредба №9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Предвидени средства в бюджета на НЗОК за 2024г.	С ежегодното провеждане на профилактичните прегледи на здравноосигурени лица над 18-годишна възраст се установява здравословното състояние на гражданите, ранно откриване на заболявания и своевременното им лечение.	Национално ниво
4.1.8. Осигуряване на физикални и рехабилитационни мероприятия на лица след претърпяно заболяване или хирургическа интервенция, както и палиативни грижи и грижа за лица във вегетативно състояние. В извънболничната медицинска помощ необходимостта от рехабилитационни мероприятия за здравноосигурените лица се установява от лекар специалист и/или от общопрактикуващия (личния) лекар, лечението се извършва по предписание от лекаря специалист по „Физикална и рехабилитационна медицина“, като се провежда физиотерапевтичен курс на лечение. Това е от съществено значение и за хората след претърпяно заболяване или хирургическа интервенция, с цел постигане на максимален терапевтичен ефект и превенция на по-нататъшни увреждания.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	НЗОК заплаща за провеждане на физиотерапия, извършена от лекари в специализираната извънболнична медицинска помощ и за физиотерапия и рехабилитация в болничната медицинска помощ и за палиативни грижи и болни в състояние на кома.	Провеждането на рехабилитационни мероприятия спомага за постигане на максимален терапевтичен ефект и превенция на по-нататъшни увреждания на здравословното състояние на хора претърпели заболяване или хирургическа интервенция.	Национално ниво
4.1.9. Осигуряване на достоен и качествен живот на пациентите със заболявания. НЗОК заплаща напълно или частично за медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК в размер на 43 888 900 лв.	Провеждане на ежегодно договаряне на стойността на медицинските изделия (МИ) и диетични храни (ДХ), до която НЗОК заплаща.	Прилагането на медицински изделия и диетични храни в условията на извънболничната медицинска помощ осигурява достоен и качествен живот на пациентите със заболявания.	Национално ниво

			НЗОК заплаща за следните групи МИ за извънболнична медицинска помощ (ИБМП): I. Група МИ за измерване на кръвна захар: 1.Тест-ленти за измерване на кръвна захар 2. Сензори за продължително измерване нивото на глюкозата 2. Инфузионен сет 3. Резервоар за инсулин II. Група-МИ за стоми: Медицински изделия за стомирано болни. III. Група: МИ за булозна епидермолиза: МИ за булозна епидермолиза IV. Група: Изделия за състояния, налагащи проба и нагласяне на приспособления за отделяне на урина Интермитентни катетри	Очакван брой ЗОЛ с необходимост от медицински изделия в извънболничната помощ – 70 000 бр. Очакван Брой ЗОЛ с необходимост от диетични храни за специални медицински цели в извънболничната помощ – 3 000 бр. НЗОК заплаща за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната за заболявания със следните МКБ кодове: E70.0 E71.1 E72.2 K52.2 K90.0 G40.6 E43 E44.0	
4.1.10. Поддържане на високи стандарти за качеството на храни	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната	1. Извършване на допълнителни проверки на регистрираните	• Брой на регистрираните	Национално и регионално ниво

		отговорна институция	обекти за производство на храни по БДС, утвърдени и браншови стандарти	обекти по видове храни • Брой извършени проверки • Брой предприети действия	Осигурени качествени и безопасни храни на населението
4.1.11. Увеличаване на дела на потребление на българските храни със защитени наименования, произвеждани на територията на Република България, с използване на български суровини	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Извършване на проверки при регистриране на обекти за производство на храни със защитени наименования, включващи защитени наименования за произход, защитени географски указания, храни с традиционно специфичен характер и други незадължителни термини за качество (планински продукт и продукт на островно земеделие) и проверки за подвеждане на потребителя, свързани с използването на маркировката и наименованието на тези храни	• Брой на регистрираните обекти по видове храни • Брой извършени проверки • Брой предприети действия	Национално и регионално ниво Създаване на навици в обществото за здравословно хранене, включващо консумацията на местни продукти с високо качество
4.2. Ускоряване на повишаването на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве					
4.2.1. Парични помощи за профилактика и рехабилитация по Кодекса за социално осигуряване (КСО)	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното	Паричната помощ за всяко правоимащо лице включва средства за до четири основни	Брой лица преминали през профилактика и рехабилитация през 2024 г.	Национално ниво

		обществено осигуряване за 2024 г. разходи за парични помощи за профилактика и рехабилитация – 32,5 млн. лв.	диагностични и терапевтични процедури дневно, както и частична парична помощ за нощувка и храна за 10 дни престой през една календарна година.		
4.2.2. Диспансерно наблюдение в извънболничната и в болничната медицинска помощ. През 2024 г. диспансерното наблюдение в извънболничната медицинска помощ се осъществява по Приложение №8 „Пакет дейности и изследвания на ЗОЛ по МКБ, диспансеризирани от ОПЛ“ и по Приложение № 13 „Пакет дейности и изследвания на ЗОЛ по МКБ, диспансеризирани от лекар специалист“, съгласно НРД за МД 2023-2025г. През 2024 г. комплексното диспансерно (амбулаторно) наблюдение на пациенти с кожно-венерически заболявания и с психични заболявания се осъществява в съответствие с Наредба №8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и наредбата по чл.45, ал.2 от Закона за здравното осигуряване, (към днешна дата това е Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК), издадени от министъра на здравеопазването.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Диспансерно наблюдение на здравноосигурените лица се извършва от изпълнителите на ПИМП и на СИМП. В рамките на алгоритъма на диспансерното наблюдение на здравноосигурените лица се включват необходимите прегледи и медико-диагностични изследвания. Комплексно диспансерно (амбулаторно наблюдение) на лица с психични и кожно-венерически заболявания се извършва в специализирани лечебни заведение за болнична помощ. Диспансерното наблюдение на пациенти със	Провеждането на дейностите по диспансеризация осигурява наблюдение и контрол на съответното заболяване, с което се цели предотвратяване развитието на усложнения и осигуряване на качествен и достоен живот на пациентите.	Национално ниво

			злокачествени заболявания се осъществявано от изпълнители на болнична медицинска помощ. НЗОК заплаща за диспансерно наблюдение при муковисцидоза и за амбулаторна процедура №42 „Амбулаторно наблюдение/диспансеризация на пациенти с възпалителни полиатропатии и спондилопатии“		
4.2.3. Поставяне на медицински изделия в условията на болнична помощ. НЗОК заплаща напълно или частично медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК в размер на 162 222 600 лв.	НЗОК заплаща 23 главни групи МИ за болнична медицинска помощ, като през 2024 г. се разширява обхвата на МИ, които НЗОК заплаща, чрез добавяне на нови подгрупи МИ в рамките на следните групи: Сърдечна клапна протеза – биологични клапи; Постоянен кардиостимулатор - съвместим с ЯМР.	Очакван брой ЗОЛ, на които ще бъдат вложени медицински изделия (МИ) в условията на болнична медицинска помощ – 90 000 бр. Очакван брой медицински изделия в условията на болнична медицинска помощ – 120 000 бр.	Национално ниво
4.3. Намаляване на общата смъртност					
4.3.1. Подобряване на лечебно-диагностичното и разширяване на профилактично-превантивното здравно медицинско обслужване на населението. Акцентиране върху дейностите по промоцията и профилактиката					

4.3.1.1. Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030)	МЗ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Профилактични прегледи и имунизации на здравно неосигурени лица от ромски произход и на лица със затруднен достъп до лечебни заведения с мобилни кабинети. 2. Обучителни мероприятия и разяснителни кампании. 3. Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система.	1. Подобряване на профилактичните дейности и на здравния статус. 2. Повишаване на здравната култура. 3. Подобряване достъпа до здравни услуги. Осигурен равнопоставен достъп.	Национално и регионално ниво
4.3.1.2. Профилактични прегледи и изследвания на здравноосигурени лица над 18-годишна възраст. През 2024 г. профилактичните прегледи се извършват от общопрактикуващите лекари при спазване изискванията на Приложение №12 към НРД за МД 2023-2025 г. „Дейности на ОПЛ по имунопрофилактика, програма „Детско здравеопазване“, профилактични прегледи на ЗОЛ над 18 години, формиране на групи от лица с рискови фактори за развитие на заболяване при ЗОЛ над 18 години, профилактични дейности при ЗОЛ над 18 години с рискови фактори за развитие на заболяване и програма „Майчино здравеопазване“, Наредба №8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и Наредба № 9 от 10.12.2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Съгласно заложените изисквания на Наредба №8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията, от финансовия ресурс на НЗОК за профилактични прегледи на здравноосигурени лица над 18-годишна възраст, извършвани от изпълнители на ПИМП. Профилактиката на здравноосигурените лица над 18 – годишна възраст, включва преглед и медико-	Предвиденият обем профилактични прегледи на лица над 18-годишна възраст е 2 609 257.	Национално ниво

			диагностични изследвания.		
4.3.1.3. Заплащане на лекарства. НЗОК заплаща изцяло или частично за лекарствени продукти за домашно лечение	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Планираните средства за 2024 г. за лекарствени продукти, за домашно лечение на територията на страната в размер на 1 029 425 700 лв. в т.ч. 698 994 500 лв. са за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се изисква експертиза и в т.ч. 330 431 200лв. за които не се изисква експертиза. Финансовите средства, които НЗОК е предвидила за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващ и кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън	Прогнозният брой здравноосигурени лица, които се очаква да се обърнат към системата на НЗОК във връзка с лекарства за домашно лечение са над 1мил. и 400 хил. души.	Национално ниво

			стойността на оказаните медицински услуги през 2024 г., са 910 009 600 лв.*		
4.3.2. Мерки за намаляване на пътно-транспортните произшествия					
4.3.2.1. Ограничаване на пътнотранспортния травматизъм	МВР	Бюджет на МВР	Провеждане на превантивни кампании за опазване живота и здравето на участниците в движението по пътищата	Ограничаване на пътнотранспортния травматизъм	Национално ниво
4.3.2.1. Подготовка на образовани, обучени и информирани водачи, притежаващи квалификация и отговорно поведение за безопасно управление на пътни превозни средства.	Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (ИААА)	Финансови инвестиции – не материални и административни разходи – да.	Издаване на карти за квалификация на водача.	Допълващо и надграждащо обучение за водачите на МПС след придобиване на правоспособност от учебните центрове, притежаващи удостоверение за регистрация по Наредба 41, издавано от ИААА, която има контролиращи функции.	Национално ниво
4.4. Намаляване на майчината и детската смъртност					
4.4.1. Съгласно Наредба №8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, издадена от министъра на здравеопазването, децата подлежат на профилактични прегледи и изследвания, определени по вид и честота в приложение №1. През 2024 г.: Профилактични прегледи на лица от 0 до 18-годишна възраст, изследвания и имунизации се извършват по програма „Детско здравеопазване“ от: 1. Общопрактикуващите лекари, при спазване изискванията на Приложение 12 „Дейности на ОПЛ по имунопрофилактика, програма „Детско здравеопазване“, профилактични прегледи на ЗОЛ над 18 години, формиране на групи от лица с рискови фактори за развитие на заболяване при ЗОЛ над 18 години, профилактични дейности при ЗОЛ над 18 години с рискови	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Предвидени средства в бюджета на НЗОК.	Регламентираната възможност дейностите по програми „Детско- и „Майчино здравеопазване“ да се изпълняват не само от специалист, но и от изпълнител на ПИМП е с оглед осигуряване на достъпа до медицински услуги във всички райони на страната, на живеещите в селата бременни жени, млади майки и деца.	Национално ниво

фактори за развитие на заболяване и програма „Майчино здравеопазване“. към НРД за МД 2023-2025г. 2. От лекарите специалисти по „Детски болести“ по Приложение 14 „Дейности на лекаря специалист по „Педиатрия“ по програма „Детско здравеопазване“, на лекаря специалист по „Акушерство и гинекология“ по програма „Майчино здравеопазване“ и на лекаря специалист по профилактика на ЗОЛ над 18 г. с рискови фактори за развитие на заболяване“ към НРД за МД 2023-2025г.					
4.4.2. Регламентирана е и възможност дейностите по програми „Детско здравеопазване“ и „Майчино здравеопазване“ да се изпълняват не само от специалист, но и от изпълнител на ПИМП, с оглед достъпа до медицински услуги във всички райони на страната, на живеещите в отдалечени райони бременни жени, млади майки и деца.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Предвидени средства в бюджета на НЗОК.	Достъпна медицинска помощ, както за децата, така и за бременните жени.	Национално ниво
4.4.1. Откриване на женски и детски консултации, нормативно и финансово обезпечаване на разширяването на функциите и обхвата и въвеждането на задължително безплатно наблюдение на бременни жени, кърмачки и новородени					
4.4.1.1. Осигуряване дейността на Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве, разкрити в изпълнение на дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой специализирани консултации на родилки и бременни с патология на бременността. Брой допълнителни прегледи от специалист по АГ освен прегледите по реда на Наредба №26 за предоставяне на акушерска помощ на здравнонеосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Подобряване на достъпа до здравни услуги за бременни с патология на бременността, родилки и деца извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Намаляване на риска от усложнения по време на бременността и от недоносеност и перинатални заболявания	Национално ниво

4.4.1.2. Осигуряване на изследвания и консултации в рамките на биохимичен скрининг на бременни за оценка на риска от раждане на дете болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена.	МЗ	Бюджет на НППМДЗ	Брой изследвания в рамките на биохимичния скрининг по програмата.	Подобрен достъп до здравни услуги за бременни и намаляване на риска от раждане на дете с хромозомни аномалии или малформации.	Национално ниво
4.4.2. Въвеждане на мерки за осигуряване на достъп до качествени медицински услуги на живеещите в селата бременни жени, млади майки и деца					
4.5. Намаляване на преждевременната смъртност, особено на тази сред мъжете					
4.6. Намаляване на общата заболеваемост и превенция на социално значими болести, вкл. болести на сърцето и кръвоносната система, онкологични заболявания, заболявания водещи до трайна инвалидизация и др.					
4.6.1. Изпълнение на Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г.	МЗ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Брой проведени кампании и масови мероприятия; 2. Брой проведени обучителни мероприятия (курсове, семинари, лекции, видео прожекции); 3. Провеждане на скринингови прегледи и изследвания за водещи хронични незаразни болести	Повишена информираност на населението за рисковите фактори за здравето Ранно диагностициране на водещи хронични незаразни болести	Национално и регионално ниво
4.6.2. Провеждане на профилактични прегледи, изследвания, лечение и диспансеризация на военнослужещите и цивилните служители от Министерство на отбраната във Военномедицинска академия.	МО	В рамките на бюджета на МО	В допълнение към националната здравна система се поставя акцент върху здравословното състояние и се получава съответната здравна помощ и съвет при необходимост.	Със задължителен характер. Подобряване на профилактичните дейности и на здравния статус. Повишаване на здравната култура. Подобряване достъпа до здравни услуги Ранно диагностициране на онкологичните заболявания.	На територията на цялата страна

			Изградена административна система за осъществяване на лечебно-диагностичното и на профилактично-превантивното здравно медицинско обслужване.		
4.6.3. Завишаване на честотата на официалния контрол на обекти за производство, преработка и дистрибуция на храни, осъществяван от БАБХ, при възникване на пандемии и епидемиологични заболявания	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Организиране на извънредни проверки при възникване на пандемии и епидемиологични заболявания	• Общ брой извършени проверки в цялата страна • Брой издадени предписания • Брой връчени Актове за установяване на административни нарушения • Общ брой затворени обекти/обекти с временно преустановена дейност • Възбранени и бракувани храни – общо количество	Национално и регионално ниво Недопускане на пазара на опасни храни при възникване на здравни кризи
4.6.4. Провеждане на обучения на различни групи от населението по първа долекарска помощ (ПДП): кандидат водачи на МПС; служители на фирми и ведомства; учители, детегледачи, родители на деца до 8-год. възраст; служители на МВР	БЧК	Бюджет на БЧК	Планира се да бъдат обучени по ПДП: 63 000 кандидат-водачи на МПС; 4000 служители на фирми и ведомства; 300 учители, родители, детегледачи на деца до 8-год. възраст;	Превенция на различните видове травматизъм; Организиране на обучителни курсове по първа помощ; Подобряване на здравната култура на участниците в движението по пътищата; Намаляване на смъртността при ПТП;	Национално ниво

			250 служители на МВР	Намаляване на травматизма на работното място.	
4.7. Инвестиране във високи технологии в сферата на здравеопазването за гарантиране на по-висока ефективност и ефикасност на здравните грижи					
4.7.1. В извънболничната медицинска помощ**.**	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	Високоспециализиранитe дейности в извънболничната медицинска помощ се извършват от изпълнителите на СИМП, а високоспециализираните медико-диагностични изследвания се изпълняват в медико-диагностични лаборатории. Най-скъпо струващото изследване, което НЗОК заплаща в извънболничната медицинска помощ е ядрено-магнитният резонанс (ЯМР). НЗОК заплаща извършването на ЯМР под обща анестезия при деца и PET/CT под обща анестезия при деца.	Постигане на по-добра и качествена здравна грижа в доболничната медицинска помощ.	Национално ниво
4.7.2. В болничната медицинска помощ.	НЗОК	В рамките на бюджета на НЗОК за 2024г.	НЗОК заплаща за високоспециализирана диагностика PET/CT и роботизирана лапароскопска хирургия в условията на болничната	По-висока ефикасност на здравните грижи.	Национално ниво

			медицинска помощ (БМП).		
4.8. Подобряване на контрола по отношение на трудовото законодателството, условията на труд и в областта на заетостта					
4.8.1. Прилагане на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.	МО	В рамките на бюджета на МО	Спазване на разпоредбите на трудовото законодателство	Поддържане на работни взаимоотношения със службите по заетостта, както и различни форми на консултации с инспекциите по труда; Осигуряване на лични предпазни средства, специално работно облекло и работно облекло.	В структурите от системата на Министерство на отбраната
4.8.2. Извършване на проверки за спазване на здравословни и безопасни условия на труд.	МО	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Брой извършени проверки.	Повишаване на ефективността на контрола за спазване на трудовото законодателство и в областта на заетостта.	На територията на цялата страна
4.8.3. Извършване на проверки за спазване на трудовото законодателство, здравословни и безопасни условия на труд и в областта на заетостта	ИА ГИТ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Извършени проверки	Повишаване на ефективността на контрола за спазване на трудовото законодателство и в областта на заетостта	Национално ниво
4.9. Подобряване на чистотата на природната (вода, въздух, почви) и околната среда					
4.9.1. Обезопасяване на опасни за здравето източници на замърсяване – сметища, производства, отпадъчни води и др.					
4.9.1.1. Подкрепа за осигуряването на достъп до вода и на устойчивото управление на водите	Общини, ВиК оператори, ВиК асоциации	Програма „Околна среда” 2021-2027	Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води (екв. ж.).	Жители, свързани към подобрено обществено водоснабдяване (брой лица). Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води (брой лица).	Национално ниво
4.9.1.2. Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика	МОСВ, общини	Програма „Околна среда” 2021-2027	Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци (т/год.). Инвестиции в съоръжения за разделно събиране на отпадъци (евро).	Отпадъци, събрани разделно (т/год.). Рециклирани отпадъци (т/год.).	Национално ниво

4.9.1.3. Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване	МОСВ, общини	Програма „Околна среда” 2021-2027	Площ на рехабилитираната земя, за която се отпуска подкрепа (ха).	Рехабилитирана земя, използвана за зелени площи, социално жилищно настаняване, стопанско или друго ползване (ха).	Национално ниво
4.9.1.4. Изграждане на регионални съоръжения за третиране на отпадъците	МОСВ, общини	ПУДООС / в рамките на държавния бюджет	Сключени договори за изграждане на екологична инфраструктура (брой договори; брой обхванати общини). Новоизградени регионални съоръжения за битови отпадъци (брой).	Население (брой жители), обхванато от мярката.	Национално ниво
4.9.1.5. Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, предотвратяването на риска от бедствия и устойчивостта, като се вземат предвид екосистемни подходи	МОСВ, общини, областни администрации, АПИ, МРРБ, МВР	Програма „Околна среда” 2021-2027	Инвестиции в нови или усъвършенствани системи за наблюдение, готовност, предупреждение и реагиране при природни бедствия (евро). Национални и поднационални стратегии относно адаптирането към изменението на климата (бр.). Инвестиции в подкрепа на мерки за защита от неблагоприятни геодинамични процеси – нови или	Жители, ползващи се от мерки за защита от природни бедствия (брой лица). Жители, ползващи се от мерки за защита от наводнения (брой лица). Жители, ползващи се от мерки за защита от опустошителни пожари (брой лица).	Национално ниво

			усъвършенствани (евро). Зелена инфраструктура, изградена или усъвършенствана с цел приспособяване към изменението на климата (ха). Зона, обхванатата от мерки за защита срещу опустошителни пожари (ха).		
4.9.1.6. Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване	МОСВ, общини	Програма „Околна среда” 2021-2027	Зелена инфраструктура, подкрепяна за цели, различни от адаптиране към изменението на климата (ха). Жилища с подменени отоплителни устройства на твърдо гориво (брой). Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (от които: електроенергия, топлинна енергия) (MW).	Жители, ползващи се от мерки за качеството на въздуха (брой лица). Спестени емисии на $ФПЧ_{10}$ (т/год.). Общо произведена енергия от възобновяеми източници (от които: електроенергия) (мВтч./год.).	Национално ниво

4.9.1.7. Извършване на текуща оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и контрол на емисиите на вредни вещества от неподвижни източници на емисии	МОСВ, ИАОС, РИОСВ	В рамките на бюджетите на съответните институции	Осъществяване на ежедневен контрол върху качеството на атмосферния въздух посредством Националната автоматизирана система за контрол на качеството на атмосферния въздух (НАСККАВ). Калибриране на автоматичните газоанализатори за контрол на качеството на атмосферния въздух от Калибровъчна лаборатория – ИАОС (съгласно международния стандарт EN ISO БДС 17025) – достоверност на данните от измерванията, получени от НАСККАВ. Извършване на контролни проверки за измервания на емисиите от неподвижни източници съгласно утвърден от министъра на околната среда и водите график.	Осигурен достъп на обществеността до информация посредством публикуваните на интернет страницата на ИАОС ежедневни, тримесечни и годишни бюлетини за КАВ; Осигурен достъп на интернет страницата на ИАОС до Система за информиране на населението за КАВ в реално време. Брой проверени автоматични газоанализатори за контрол на КАВ; Брой автоматични газоанализатори за емисионен контрол; Брой многоканални (многокомпонентни) анализатори за емисионен контрол; Брой проверени пробовземни устройства; Брой издадени сертификати от калибриране съгласно действаща система за управление на акредитираната лаборатория по Европейски стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Брой извършени контролни проверки на неподвижни източници на емисии (планирани за 2024 г. – 500 бр.); Брой извършени проверки по ЗЧАВ на предприятия/	Национално ниво

				обекти на територията на 15-те РИОСВ (планирани за 2024 г. – 2450 бр.).	
4.9.1.8. Извършване на текуща оценка на състоянието на почвите в рамките на мониторинговата мрежа за почвен мониторинг – I ниво (широкомащабен мониторинг) и II ниво (вкисляване и засоляване)	МОСВ, ИАОС, РИОСВ	В рамките на бюджетите на съответните институции	Брой пунктове за почвени проби, утвърдени в Годишната програма за почвен мониторинг I и II ниво (120 бр. пункта за I ниво и 69 бр. за II ниво). Брой взети почвени проби (720 бр. за I ниво и 744 бр. за II ниво).	Оптимизиране на националните мрежи за наблюдение и контрол на състоянието на почвите.	Национално ниво
4.9.2. Развитие на Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС)					
4.9.2.1. Осигуряване на достоверна и достатъчна по обхват информация за състоянието на околната среда	ИАОС	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Разработени, внедрени и поддържани информационни системи за компонентите и факторите на околната среда, включително с публичен достъп.	Информационни системи за подсистемите на НСМОС (брой). Информационни системи с публичен достъп (брой).	Национално ниво
4.9.3. Намаляване емисиите на парникови газове чрез финансираните от Националния доверителен екофонд (НДЕФ) програми					
4.9.3.1. Изпълнение на проекти за енергийна ефективност (Инвестиционна програма за климата, Схема „Енергийна ефективност“, Подпрограма „Енергийна ефективност на общинските училища и детски градини“)	НДЕФ, общини	НДЕФ (в зависимост от вида на обекта и допустимостта му до безвъзмездно финансиране от други национални или европейски източници – от 20% до 70%);	Санирани обществени сгради – училища, ясли и детски градини, административни сгради, читалища и др. (брой).	Население (брой жители), обхванато от мярката – повишаване качеството на живот. Създадени временни работни места (брой). Количествена информация за намалението на емисиите на парникови газове и спестената енергия.	Национално ниво

		собствено съфинансиране (в зависимост от вида на обекта и договорената безвъзмездна субсидия).			
4.9.3.2. Схема за насърчаване използването на електромобили (Инвестиционна програма за климата)	НДЕФ, общини, държавни институции	НДЕФ: - 20 хил. лв. за закупуване на изцяло електрически превозни средства категория M1 и N1; - 20 хил. лв. за закупуване на изцяло електрически превозни средства категория L7e и допълнителни надстройки за тях (до 50% от стойността на надстройките); - 20 хил. лв. за бусове/ванове с не повече от 8 места за сядане без мястото за водача, категория M1 и капацитет на батерията до 30 kWh; - 20 хил. лв. за бусове/ванове с технически	Закупени електрически превозни средства категория M1 и N1, M2 и N2, и L7e (брой).	Повишаване обхвата на бенефициентите (брой). Количествена информация за намалението на вредните емисии и емисиите на парникови газове. Количествена информация за спестени горива.	Национално ниво

		допустима максимална маса не повече от 3,5 t, категория N1 и капацитет на батерията до 30 kWh; - 30 хил. лв. за бусове/ванове с не повече от 8 места за сядане без мястото за водача, категория M1 и капацитет на батерията над 30 kWh; - 30 хил. лв. за бусове/ванове с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 t, категория N1 и капацитет на батерията над 30 kWh; - 40 хил. лв. за закупуване на изцяло електрически превозни средства с повече от 8 места за сядане без мястото за водача и технически допустима максимална маса не повече			

		от 5 t, категория M2; - 40 хил. лв. за закупуване на изцяло електрически превозни средства с технически допустима максимална маса над 3,5 t, но не повече от 12 t, категория N2. Собствено съфинансиране – останалата част до 100% от стойността на превозните средства.			
4.9.3.3. Оползотворяване на топлинната енергия на минералните води и като резултат – директно или индиректно намаляване на емисиите на парникови газове, чрез безвъзмездно предоставяне на средства за финансиране на част от ремонтните дейности/ разширяване/ изграждане на инфраструктура – общинска собственост, водещи до подобряване и повишаване на ефективното използване на ресурсите от минерални води	НДЕФ, общини	НДЕФ (50% от стойността на инвестиционния проект); собствено съфинансиране (50%)	Изпълнени договори за изграждане/ реконструкция/ разширяване на инфраструктура за минерални води (общинска собственост) и/или изградена/ реконструирана/ разширена линейна инфраструктура (км тръбопроводи, брой съоръжения).	Население (брой жители), обхванато от мярката – повишаване качеството на живот, по-здравословен начин на живот. Изградена и реконструирана общинска инфраструктура за минерални води (км, брой съоръжения).	Национално ниво
4.9.4. Ползване на природни ресурси от защитени територии – национални паркове					
4.9.4.1. Осъществяване на поддържащи и възстановителни дейности в горите на националните паркове със съпътстващо ползване на дървесина от местното население	МОСВ, дирекции на националните	В рамките на бюджетите на	Издадени разрешителни за ползване на	Осигурена възможност за местното население частично да задоволява	Регионално и общинско ниво

	паркове (ДНП)	съответните институции	дървесина в рамките на поддържащите и възстановителните дейности в горите на националните паркове (брой).	нуждите си от дървесина срещу заплащане на такса.	
4.9.4.2. Ползване на недървесни горски продукти – гъби, билки от лечебни растения и диворастящи плодове, в националните паркове	МОСВ, ДНП	В рамките на бюджетите на съответните институции	Издадени разрешителни за събиране с търговски цели на гъби, билки от лечебни растения и диворастящи плодове в националните паркове (брой).	Осигурена възможност за местното население да ползва природни ресурси от националните паркове срещу заплащане на такса.	Регионално и общинско ниво
4.9.4.3. Предоставяне на пасищни площи за паша на домашни животни	МОСВ, ДНП	В рамките на бюджетите на съответните институции	Издадени разрешителни за ползване на пасищна площ (брой).	Осигурена възможност за местното население да ползва природни ресурси от националните паркове срещу заплащане на такса. Брой обхванати физически и юридически лица.	Регионално и общинско ниво
4.10. Подобряване на качеството и чистотата на храните					
4.10.1. Разработване, координиране и прилагане на държавни политики в областта на безопасността и качеството на храните.	МЗХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Разработване и актуализиране на нормативни актове в областта на безопасността и качеството на храните 2. Изготвяне на информационни материали, ръководства и инструкции в областта на безопасността и качеството на храните	• Брой актуализирани и изготвени проекти на нормативни актове в сферата на безопасността и качеството на храните • Брой изготвени информационни материали • Повишаване осведомеността относно предотвратяването на разхищаването на храни	Национално ниво Осигурени безопасни, качествени и здравословни храни на населението

			3. Изпълнение на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни (2021-2026 г.)		
4.10.2. Поддържане на система за официален контрол при производството, преработката и дистрибуцията на храни, материали и предмети, предназначени за контакт с храни.	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Поддържане на система за контрол, основана на определени принципи – степен на риска, гъвкавост, пропорционалност и др. 2. Провеждане на ефективен контрол с цел проверка за спазване на изискванията на действащото законодателство за осигуряване на безопасност на храните по цялата хранителна верига 3. Предпазване на потребителите от измами, заблуди и незаконни практики с храни чрез участие на контролния орган по храните в операции с международен характер	• Общ брой извършени проверки • Брой издадени предписания • Брой съставени Актове за установяване на административно нарушение (АУАН) • Възбранени и бракувани храни – общо количество • Общ брой затворени и с временно преустановена дейност обекти • Брой издадени предписания. • Брой съставени АУАН • Участие в организираната от Европол и Интерпол международна операция OPSON, насочена срещу разпространението на фалшифицирани и неотговарящи на стандартите хранителни продукти и напитки. Резултати от извършените действия свързани с операция OPSON и други измами и заблуди с храни - установени несъответствия, унищожени храни и предприети действия	Национално и регионално ниво Осигурени безопасни, качествени и здравословни храни на населението Повишено доверие на потребителите към качеството и безопасността на предлаганите на пазара храни

4.10.3. Поддържане на официални регистри на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни, хранителни добавки и материали и предмети, предназначени за контакт с храни.	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Поддържане на Национален електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни, материали и предмети за контакт с храни 2. Поддържане на Регистър на хранителните добавки и храните, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара на Република България 3. Поддържане на Национален Регистър на бизнес операторите, които извършват търговия с храни от разстояние	• Брой регистрирани обекти и списъци за производство и търговия с храни по видове • Общ брой на регистрираните хранителни добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара на Република България • Общ брой на бизнес операторите, които извършват търговия с храни от разстояние	Национално и регионално ниво Осигурени безопасни, качествени и здравословни храни на населението Повишено доверие на потребителите към качеството и безопасността на предлаганите на пазара храни
4.10.4. Функциониране на компетентна контактна точка по системата за бързо съобщаване за храни и фуражи RASFF.	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Изготвяне на входящи и изходящи нотификации по RASFF	• Брой обработени входящи нотификации • Брой изготвени изходящи нотификации • Предприети действия по нотификации за предупреждение и информация	Национално и регионално ниво Недопускане разпространението на българския и европейския пазар на опасни храни

Направление 5 – Разработване на адекватна миграционна (външна и вътрешна) и имиграционна политика					
5.1. Усъвършенстване на отчитането на вътрешната и външната миграция					
5.1.1. Разработване на научно-приложен проект: „Българската миграция в началото на XXI век – детерминанти, квалификация, устойчивост на завръщането“	ИИИ при БАН	Бюджетна субсидия на БАН (разходите не могат да бъдат конкретизирани, тъй като финансирането не е проектно)	Идентифициране на детерминантите на българската емиграция. Сравнителен анализ на нивото на образование и квалификация на напусналите и на останалите в страната. Оценка на устойчивостта на завръщането на хората с миграционен опит.	Категоризиране на типовете мигранти от гледна точка на изпращащата страна – потенциални, завърнали се, циркулярни, трайно установили се в чужбина. Групиране на социо-демографските и икономическите характеристики на мигрантите в зависимост от техните нагласи – да заминат, да останат или да се завърнат. Идентифициране на нивото на образование, практикувани професии и трудова реализация на българите, установили се в чужбина, в сравнение с други мигрантски общности и с населението в страната. Оценка на устойчивостта на завръщането и на конкурентоспособността на завърналите се по време на престоя им в чужбина.	Национално ниво
5.2. Развитие на имиграционна политика за привличане на българи, живеещи в чужбина					
5.2.1. Удостоверяване на български произход	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Удостоверяване на български произход	Над 1500 обработени удостоверения	Национално ниво
5.3. Въвеждане на специални мерки и дейности, насочени към етническите българи, живеещи извън територията на страната					
5.3.1. Утвърждаване броя на местата по държавни висши училища (ДВУ) за кандидат-студенти от българските общности зад граница с цел успешна бъдеща професионална реализация в България	МОН	За сметка на трансфера от ДБ за ДВУ	Приемане на студенти и докторанти по реда на ПМС №103/1993г.	Брой студенти от българските общности зад граница, приети за обучение в държавни висши училища	Международно и национално ниво

5.3.2. Създаване на условия за подпомагане на обучението, организирано в чужбина по български език и литература, история и география на България и на допълнителни училищни дейности за съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции	МОН	Осъществява се финансово, организацион-но и методическо подпомагане на българските неделни училища (БНУ) в чужбина. За учебната 2023/2024 г. се подпомагат 260 БНУ по ПМС № 90/2018 г. и 138 БНУ по НП „Роден език и култура зад граница“	Провеждане на обучения и допълнителни училищни дейности на деца и ученици в 398 български неделни училища в чужбина	1. Увеличен брой държави и населени места, в които функционират български неделни училища; 2. Увеличен брой български неделни училища в чужбина; 3. Увеличен брой деца и ученици, изучаващи български език, история и география на България; 4. Засилен интерес сред българите в чужбина към съхраняване на българското национално самосъзнание, култура и традиции	Международно и национално ниво
5.3.3. Провеждане на информационна кампания за популяризиране на българското висше образование и улесняване на достъпа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища съгласно ПМС 103/1993 г. и ПМС 228/1997 г.	МОН, ИАБЧ	В рамките на бюджета на отговорните институции	Информационната кампания се провежда в Република Северна Македония, Република Албания, Република Сърбия, Украйна (онлайн), Република Молдова и Република Косово	Брой проведени кандидат-студентски кампании	Международно и национално ниво
5.3.4. Реализиране на проекти, които да бъдат финансирани в рамките на средствата, предвидени в приетата с РМС №259 от 16 април 2020 г. Програма за подкрепа на организации на български общности в Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна и Република Молдова и на граждани на Република Северна Македония с българско самосъзнание.	МВнР	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Програмата е насочена към подпомагане на организации на българските общности в посочените държави.	Подкрепа на българските общности в посочените държави	Международно ниво
5.3.5. Подпомагане на дейността на българските общности и неделни училища чрез оказване на съдействие по компетентност от страна на МВнР и българските дипломатически и представителства.	МВнР	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Принос по компетентност за изпълнение на политиките и приоритетите на	Оказано съдействие по компетентност	Международно и национално ниво

			МВнР към българските граждани и общности зад граница.		
5.3.6. Проучване на нагласите на българските емигранти за завръщане в България	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция		Резултати от проучването	Международно ниво
5.3.7. Участие в разработване на политика за завръщане на етнически българи	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Конференции, кръгли маси, посещения на българските общности в чужбина, работа с български неправителствени организации в сферата	Срещи с работодатели в България. Работна среща с представители на български ВУ, в които се обучават студенти по ПМС №103/1993г. Организиране на посещения на представители на българските общности на етническите българи в България за срещи с ВУ и работодатели	Национално ниво
5.3.8. Активизиране и разширяване сферите на сътрудничеството с диаспорите от български емигранти в чужбина.	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Според графика и програмата на ИАБЧ		Международно и национално ниво
5.4. Развитие на административен капацитет и провеждане на обществени дебати относно оценка на въздействието и ролята на миграциите за социално-икономическото развитие на страната					
5.5. Периодичен преглед на съществуващото законодателство, създаване и поддържане на единна нормативна база, регулираща миграционните проблеми					
5.6. Подобряване на информационното осигуряване и създаване на административен регистър за мигранти и имигранти					
5.6.1. Поддържане на електронната платформа за онлайн кандидатстване за приемане за обучение на студенти и докторанти във висшите училища в РБ по реда на ПМС №103/1993 г. и ПМС №228/1997 г.	МОН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Функциониране на платформа „Кандидат-студентска кампания“, позволяваща регистрация на кандидатите,	Действаща платформа „Кандидат-студентски изпити“ и успешно проведена кандидат-студентска кампания през 2024 г.	Международно и национално ниво

			прикачване и проверка на документите им		
5.6.2. Поддържане регистъра на ИАБЧ. Актуализиране на информацията.	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Регистър	Актуализация на регистъра: над 900 организации – училища, църковни организации, общини, медии.	Национално ниво
5.6.3. Създаване и поддържане на регистър на младежи от българските общности в чужбина и завършили образование в чужбина	ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Създаден и поддържан регистър	**Пояснение:** от 1993 г. до настоящия момент всяка година в България се приемат от 500 до 1000 души по ПМС №103/1993 г. До момента такъв регистър не съществува.	Международно ниво
5.6.4. Поддържане на база данни (електронен регистър) на граждани на трети страни (ГТС), на които са предоставени социални консултации и услуги от БЧК	БЧК	Бюджети на проекти, изпълнявани от БЧК	Брой предоставени социални консултации и услуги на ГТС	Оптимизиране на обхвата на бенефициентите; Анализ на уязвимости и тенденции.	Национално ниво Увеличен обхват на ГТС с предоставени консултации и услуги
5.7. Създаване на условия за културна и социална интеграция на имигранти и членове на техните семейства в българското общество					
5.7.1. Приемане на документи и провеждане на конкурси за приемане на студенти, докторанти и специализанти от българска народност, живеещи извън Република България за обучение и специализация по реда на ПМС №103/1993г. и ПМС №228/1997г.	МОН, ИАБЧ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Обработка на документи за прием на студенти, докторанти и специализанти	Повишен достъп до обучение и специализация в български държавни висши училища	Национално ниво
5.7.2. Организиране на информационни сесии за граждани на трети страни (ГТС)	БЧК	Бюджети на проекти, изпълнявани от БЧК	Брой проведени информационни сесии	Подобряване информираността на ГТС относно правата и задълженията им в България	Национално ниво Повишена осведоменост на ГТС и създаване на условия за интеграция
5.7.3. Изпълнение на интеграционни мерки за подпомагане социалното включване на граждани на трети страни (ГТС)	БЧК	Бюджети на проекти, изпълнявани от БЧК	а/ брой проведени курсове по български език и брой успешно завършили курсовете ГТС б/ брой лица с предоставена	Организиране на безплатни курсове по български език за ГТС; Предоставяне на интеграционна подкрепа на бежанци.	Национално ниво Подобрен достъп до пазара на труда и до образователната система

			интеграционна подкрепа		
5.8. Регламентиране на процедури за легализирането на образованието и придобитите професии на имигрантите					
5.9. Провеждане на информационни кампании сред населението за запознаване с нравите, обичаите и културата, а също и с проблемите на имигрантските общности, пребиваващи на територията на страната					
5.9.1. Организиране на съвместни инициативи на граждани на трети страни (ГТС) с български граждани	БЧК	Бюджети на проекти, изпълнявани от БЧК	Брой проведени междукултурни събития	Предоставяне на информация на широката общественост; Овластяване на имигрантските общности.	Национално ниво Повишена осведоменост относно проблемите на различните общности; Стимулиране на междукултурния диалог и толерантност
Направление 6 – Значително намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст					
6.1. Осигуряване на заетост и намаляване на безработицата сред младите хора					
6.1.1. Национална програма „Старт на кариерата”	МТСП, АЗ	Държавен бюджет - 1 135 200 лв.	Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода от образование към заетост	275 младежи до 29 г., включени в заетост	Национален обхват
6.1.2. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл. 36 от ЗНЗ в	Включване в професионално обучение и заетост на безработни младежи до 29 г.	Брой безработни младежи, включени в професионално обучение и заетост	Национален обхват

		подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на безработни младежи до 29-годишна възраст са 438 652 лв.			
6.1.3. Реализиране на дейности по Проект „Младежка заетост+“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 45 968 000 лв.	Безработни лица до 29 г. вкл., включени в стажуване, обучение и заетост	Включени по проекта общо 3 800 лица	Национален обхват
6.1.4. Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство	МЗХ	3 872 484 лв. по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) 2023-2027 г.	1. Провеждане на прием за предоставяне на финансова подкрепа по процедура по интервенция II.Д.1. „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“ от СПРЗСР 2023-2027 г.	• Брой сключени административни договори • Брой на младите земеделски стопани, получаващи подпомагане за установяване	Национално ниво Финансовата подкрепа чрез първоначален капитал ще подпомогне младите фермери да обновят технологично и да модернизират своите стопанства. Чрез интервенцията ще се търси насърчаване предаването на земеделската дейност между поколенията с цел съхранение на фермерството за устойчива земеделска заетост и развитие на собствен аграрен бизнес
6.1.5. Взаимодействие с образователните институции – сключване на договори с висшите училища и професионалните гимназии по жп транспорт за провеждане на стажове и практики	Държавно предприятие „Национална	В рамките на бюджета на ДП НКЖИ.	Търсене и наемане на персонал с цел осигуряване на	Брой сключени договори за сътрудничество.	Национално ниво – поддържане на железопътната

на студентите и учениците и последващото им назначаване на работа чрез Стажантска програма, Стипендиантска програма и Програма за развитие на кадрите чрез обучение на млади специалисти във ВУЗ.	компания Железопътна инфраструктура“ (ДП НКЖИ)		кадри с подходяща квалификация.	Брой нает персонал.	инфраструктура на територията на цялата страна.
6.1.6. Кампания „Моето първо работно място“	КНСБ	В рамките бюджета на организацията	Обучения	Провеждане на обучения за трудовите, социалните и осигурителните права и задължения на завършващите средно образование	Национален обхват
6.2. Подобряване на условията на труд, заплащането и качеството на заетостта					
6.2.1. Включване на млади преподаватели, докторанти и постдокторанти в национални и международни научни програми/проекти	МОН, висши училища	В рамките на бюджетите на съответните институции	Участие в различни образователни и научни проекти и дейности	Личностно, професионално и академично развитие	Локално ниво
6.2.2. Осигуряване на възможности за спорт на военнослужещите, служителите, курсантите и преподавателите от Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.	МО	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Организиране на държавни военни първенства и шампионати	Стимулиране мотивацията за здраво тяло, спорт и усъвършенстване на физическата и бойна подготовка	На територията на цялата страна
6.3. Осигуряване на равен достъп до качествено образование и възможности за учене през целия живот					
6.3.1. Организиране и провеждане на ежегоден национален конкурс „Млади таланти“	МОН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Стимулиране и подпомагане на младите научни таланти чрез провеждане на ежегоден национален конкурс „Млади таланти“	Брой подадени проекти	Национално ниво
6.3.2. Организиране участието на млади учени в Ежегодния Европейски конкурс за млади учени (EUCYS) и в Европейското младежко научно изложение EXPO Science Europe 2024 г.	МОН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Стимулиране и подпомагане на младите научни таланти	Участие на млади учени в ежегодния Европейски конкурс за млади учени и в Европейското младежко научно изложение EXPO	Европейско ниво
6.3.3. Наредба за условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани от държавния бюджет (ДБ) за присъщата на ДВУ научна и художественотворческа дейност	МОН, ДВУ	За сметка на трансфера от ДБ за ДВУ	Предоставяне на средства от ДБ на държавните висши училища за научна или художественотворче	Брой привлечени докторанти и/или млади учени в състава на ДВУ; Брой привлечени докторанти и/или млади	Национално ниво

			ска дейност в зависимост от постигнатите резултати	учени извън структурите на ДВУ	
6.3.4. Конкурси за млади учени и постдокторанти на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ)	МОН	Бюджет на ФНИ, ДБ	Стимулиране на постдокторанти и млади учени чрез конкурси на ФНИ	Брой финансирани проекти	Национално ниво
6.3.5. Конкурси по дейностите „Мария Склодовска-Кюри“ (MSCA) по Рамкова програма на ЕС „Хоризонт Европа“	МОН	Рамкова програма „Хоризонт Европа“	Стимулиране на докторанти и млади учени чрез конкурси по дейностите „Мария Склодовска-Кюри“ (MSCA) по Рамкова програма на ЕС „Хоризонт Европа“	Брой успешни проекти	Европейско ниво
6.3.6. Организиране и провеждане на ежегоден конкурс и церемония за награди „Питагор“	МОН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Укрепване и развитие на българската наука	Брой връчени награди	Национално ниво
6.3.7. Изпълнение на Национална програма „Млади учени и постдокторанти - 2“	МОН	Бюджет на програмата за сметка на средствата в ДБ	Увеличаване броя на младите хора, избиращи научна кариера, провеждане на висококачествени фундаментални и иновационни научни изследвания по актуални теми и развитие на сътрудничество с учени от други сектори и страни	Брой подкрепени млади учени в ДВУ или НО; Брой финансирани грантове на постдоктокторанти в ДВУ и НО	Национално и международно ниво
6.3.8. Изпълнение на Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (ПЕТЪР БЕРОН И НИЕ)	МОН	Бюджет на програмата за сметка на средствата в ДБ	Увеличаване броя на перспективните учени с международно признати научни резултати, които	Брой финансирани проекти с участието на учени с международно признати научни резултати, които работят в български висши	Национално и европейско ниво

			работят в български висши училища и научни организации; Повишаване качеството и количеството на научната продукция в България; Укрепване на научния капацитет на национално ниво и създаване на основа за развитие на високотехнологично общество	училища (ВУ) и научни организации (НО)	
6.3.9. Подпомагане на висшето военно образование и образованието за военноинвалидите и военнопострадалите, в т.ч. и децата на военнослужещите, загинали при или по повод изпълнение на военната служба	МО	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Заплащане на обучението на офицерите, сержантите, войниците, служителите и курсантите във висшите военно-учебни заведения и изпълнение на чл. 95 (7) т.3 от ЗВО Осигуряване на стипендии на децата на загинали при или по повод изпълнение на службата военнослужещи, съгласно чл. 226и от ЗОВСРБ.	Осигуряване на заетост и възможност за развитие чрез образование и учене през целия живот.	На територията на цялата страна
6.3.10. Финансиране на обучението, включително и защитата на дисертационен труд на докторантите, обучавани за нуждите на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия	МО	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Насърчаване и подпомагане на научните изследвания на военнослужещи и	Предоставяне на възможност за развитие на образованието, принос към военно-образователната система с квалифициран и	На територията на цялата страна

			цивилни служители с осигуряване на финансови средства за обучението и защитата на дисертационен труд	подготвен научно-преподавателски и изследователски състав	
6.4. Създаване на възможности за облекчения при кредитиране за закупуване на жилища, обзавеждане и подобряване на жилищните условия					
6.4.1. Данъчно облекчение за млади семейства, регламентирано в чл.22а от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)	МФ	Сумата на направените данъчни разходи в държавния бюджет	Облекчението има социална цел и е насочено към подпомагането на млади семейства. Облекчението се изразява в намаляване на годишната данъчна основа на данъчно задълженото лице до 35-годишна възраст с направените през годината лихвени плащания (по първите 100 000 лв. от главницата) по ипотечен кредит за закупуване на жилище, когато ипотекираното жилище е единствено за семейството, по ред и при условия, регламентирани в закона.	Данъчното облекчение се ползва с деклариране на обстоятелствата, свързани с него в годишната данъчна декларация, както и при условие, че не се ползва от другия съпруг.	Национално ниво
6.4.2. Осигуряване настаняването във ведомствени жилища и общежития за военнослужещите и служителите на Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.	МО	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Осигуряване настаняването във ведомствени жилища и общежития.	Брой настанени военнослужещи и служители на Министерство на отбраната.	На територията на цялата страна
6.5. Създаване на условия за преодоляване на бедността и социалната изолация сред младежите в неравностойно положение					

6.6. Създаване на условия за пълноценно социално развитие на младите хора (вкл. създаване на семейство, отглеждане и възпитание на деца и активно участие в гражданското общество)					
6.6.1. Осигуряване на дейности за насърчаване на социално отговорно поведение чрез проекти, реализирани по Национална програма за изпълнение на младежки дейности по чл.10 а от Закона за хазарта (2023-2025)	ММС	Бюджет на ММС за 2024 г. – 7 700 000 лв.	Реализирани проекти по програмата в следните ключови области: Младежки дейности и младежка работа; Младежки инициативи и кампании; Равен достъп до младежки дейности за млади хора от малки населени места; Подобряване условията по младежката инфраструктура.	Брой финансирани проекти по програмата: Текуща стойност: 67 броя финансирани проекти; Целева стойност за 2024: 70 броя финансирани проекти Брой обхванати младежи на възраст от 15 до 29 години; Брой предоставени услуги за подкрепа развитието на младите хора; **Към настоящия момент по двете национални младежки програми е в ход отчитане на реализираните проекти и всички данни от изпълнението им ще бъдат налични на по-късен етап*	Национално ниво
6.6.2. Осигуряване на възможности за включване в дейности и инициативи за придобиване на социални умения и компетентности, насърчаване на гражданската активност, толерантността и личностното израстване по Национална програма за младежта (2021–2025)	ММС	Бюджет на ММС за 2024 г. – 800 400 лв.	Реализирани проекти за младежки дейности в 5 тематични области: 1.Неформално обучение за придобиване на умения и ключови компетентности; 2.Екология и опазване на околната среда; 3.Свободно време, творчество и култура;	Брой финансирани проекти по програмата: Текуща стойност: 27 броя финансирани проекти; Целева стойност за 2024: 40 броя финансирани проекти Брой обхванати младежи на възраст от 15 до 29 години. Брой реализирани проекти, водещи до придобиване на умения и ключови компетентности на младите хора	Национално ниво

			4. Насърчаване на здравословен начин на живот; 5.Толерантност и европейска принадлежност	** Към настоящия момент по двете национални младежки програми е в ход отчитане на реализираните проекти и всички данни от изпълнението им ще бъдат налични на по-късен етап*	
Б. Приоритет II. Преодоляване на негативните последици от остаряването на населението и подобряване на качествените характеристики на човешкия капитал					
Направление 7 – Възприемане на комплексен междусекторен подход за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Адаптиране на социалните системи към демографските промени и остаряването на населението – пазар на труда, пенсионна система, социално подпомагане и грижи, здравеопазване, образование, култура и др.					
7.1. Изпълнение на Национална стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019-2030 г.)					
7.1.1. Адаптиране на пазара на труда към остаряването на населението и към необходимостта от повишаване на качеството на живот на възрастните хора					
7.1.1.1. Реализиране на Национална програма „Помощ за пенсиониране”	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 7 749 361 лв.	Насърчено участието на пазара на труда на безработни лица над 60-годишна възраст	Осигурена заетост на 832 лица, в т.ч. 70 нововключени	Национален обхват
7.1.1.2. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл. 36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл. 36 от ЗНЗ в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на безработни лица над 55-	Включване в професионално обучение и заетост на безработни лица над 55-годишна възраст	Брой безработни лица над 55-годишна възраст, включени в професионално обучение и заетост.	Национален обхват

		годишна възраст- 1 184 228 лв.			
7.1.1.3. Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство	МЗХ	498 729 лв. по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027г.	1. Провеждане на прием за предоставяне финансова подкрепа по процедура по интервенция II.Д.3. „Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство“ от СПРЗСР 2023-2027г.	• Брой сключени административни договори • Брой на новите земеделски стопани, получаващи подпомагане	Национално ниво Подпомагат се нови земеделски стопани на възраст от 41 до 65 години (включително) към датата на подаване на искането за подпомагане. Подпомагането по интервенцията ще допринесе за привличане на нови предприемачи в земеделието, различни от младите земеделски стопани, допълнителна възможност за бизнес и икономическо развитие в селските райони, насърчаване на местната конкурентоспособност, подобряване степента на развитие на човешкия капитал и инфраструктура, създаване на работни места и привличане на хора в селските райони.
7.1.1.4. Проект „Регионални проблеми в разпределението на трудовите ресурси по общини в началото на 21-ви век“ (2001–2021), 2022, ръководител доц. Н. Цеков	ИИНЧ–БАН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	Аналитично изследване на връзките между формиралата се по общини през периода между преброяванията	а) На основата на прогнозираните тенденции на национално и регионално /общинско/ равнище за развитие на трудовите ресурси и при нарастващ дисбаланс между търсенето	Национално и общинско равнище

			през 2001 г. и 2021г. демографска ситуация и условията за възпроизводство и задържане на трудови ресурси по общини.	и предлагането на работна ръка на местните пазари на труда ще се формулират препоръки за по-ефективно изпълнение на програмите и мерките на МТСП и АЗ за справяне с дефицита на квалифицирана работна сила.	
7.1.2. Адаптиране на социално-осигурителната система към остаряването на населението и към необходимостта от повишаване на качеството на живот на възрастните хора					
7.1.2.1. Пенсии и добавки по Кодекса за социално осигуряване 1) От 01.01.2024 г. изискуемата възраст за придобиване право на пенсия по чл.68, ал.1 и 2 от КСО нараства с 2 месеца за жените и с 1 месец за мъжете, а необходимият осигурителен стаж се увеличава с 2 месеца и за двата пола. Възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за всички останали категории лица (работещи в условията на първа и втора категория труд, учители, работещи в специалните ведомства и др.) се увеличава с два месеца, с изключение на изискуемата възраст по чл.69б, ал. 1 и 2 от КСО, която за жените се повишава с четири месеца. 2) От 01.07.2024 г. до 31.12.2024 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 от КСО се увеличава от 523,04 лв. на 580,57 лв. (увеличение с 11 на сто). 3) За 2024 г. максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запазва в размер на 3 400 лв. 4) От 01.07.2024 г. до 31.12.2024 г. размерът на социалната пенсия за старост и свързаните с нея пенсии и добавки се увеличава от 276,64 лв. на 307,07 лв. (увеличение с 11 на сто). 5) От 01.07.2024 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември 2023 г., ще се осъвременят с 11 на сто. 6) От 01.07.2024 г. размерът на „вдовишките“ добавки по чл. 84 от КСО се увеличава от 26,5 на 30 на сто от размера на пенсията на починалия съпруг/съпруга.	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2024 г. разходи за пенсии – 21 607,0 млн. лв.	Пенсии по КСО: - Пенсии за осигурителен стаж и възраст; - Пенсии за инвалидност, поради общо заболяване; - Пенсии за инвалидност, поради трудова злополука и професионална болест; - Пенсии, несвързани с трудова дейност; - Наследствени пенсии.	Средномесечен брой пенсионери през 2024 г. – 2 038,6 хил. Среден размер на пенсията на един пенсионер през 2024 г. – 883,14 лв. Брутен коефициент на заместване на дохода (средна пенсия на пенсионер към средномесечния осигурителен доход) за 2024 г. – 54,2 на сто, а нетният коефициент на заместване на дохода (средна пенсия на пенсионер към средномесечния нетен осигурителен доход) за 2024 г. - 69,8 на сто.	Национално ниво

7.1.2.2. Изплащане на еднократна сума (т.нар. „великденска добавка“) за м. април 2024 г. в размер на 100 лв. на пенсионерите, на които пенсията или сборът от пенсиите, заедно с добавките и компенсациите към тях за месец април 2024 г., е в размер до 526 лв. включително.	НОИ	За изплащане на еднократната допълнителна сума за м. април 2024 г. са одобрени 54 млн. лв.		Брой на пенсионерите с пенсии в размер до 526 лв. вкл. с изплатена еднократна сума – около 534 хил. пенсионери.	Национално ниво
7.1.3. Адаптиране на системата от социални услуги към остаряването на населението и към необходимостта от повишаване на качеството на живот на възрастните хора					
7.1.3.1. Предлагане на иновативни модели на социални услуги	АКСУ	В рамките на бюджета на АКСУ за 2024г.	Разработване на стандарти за качество на социалната услуга и критерии за тяхното изпълнение	Въведени иновативни социални услуги, позволяващи да се предоставя, своевременна, подходяща по насоченост, ефективна и комплексна подкрепа, съобразно спецификите и особеностите на ползвателите с цел по-успешно справяне с трудностите.	Национално ниво
7.1.3.2. Набиране на трайни хранителни продукти в магазините на „Била България” в цялата страна чрез съвместната кампания „Купи и дари” и предоставянето им на уязвими лица чрез областните организации на БЧК	БЧК	Собствени средства на БЧК	3 000 подпомогнати лица с хранителни продукти	Количество набрани и предоставени хранителни продукти; Брой уязвими лица, възползвали се от набраните хранителни продукти.	Национално ниво Прилага се на територията на 25 области на страната, във всички магазини на „Била България”.
7.1.4. Адаптиране на системата от здравни услуги към остаряването на населението и към необходимостта от повишаване на качеството на живот на възрастните хора					
7.1.4.1. Проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“ (краен срок на проекта – 30.04.2024 г.)	БЧК, МЗ и МТСП	Бюджет за периода 01.01. – 30.4.2024 г.: 501 999,00 лв. от ФМ на ЕИП 2014-2021 и 55 777,00 лв. собствен финансов принос, разпределен	А) Брой лица, на които са предоставят интегрирани здравно-социални грижи в домашна среда – 450, в областите Враца, Видин и Монтана. Б) Брой работни места, създадени в целевите общини	А) Създадена заетост в областта на интегрираните здравно-социални услуги в райони със затруднено социално-икономическо развитие; Б) Подобрен достъп до професионални здравни грижи и социални услуги за лица над 50-год. възраст с хронични заболявания и трайни увреждания в 7	**Национално ниво** - Подготвен стандарт за качество за предоставяне на новата услуга телекеър; - Създадени предпоставки за мултиплициране на модела за иновативна услуга телекеър в цялата страна и изпълнението й от страна на общините

		поравно между БЧК, МЗ и МТСП	(медицински сестри, домашни помощници и оператори в кол-център) – 65; В) Брой подкрепени центрове „Домашни грижи“ за възрастни хора – 7; Г) Създаден Контролно-комуникационен център в гр. Враца за нуждите на услугите телеасистенция и телекеър, предоставяни в областите Враца, Видин и Монтана; Д) Създаден обучен екип в Контролно-комуникационния център за проследяване на физиологични показатели и предприемане на навременна реакция в зависимост от конкретната ситуация в дома на потребителя – общо 5 души с медицинско образование	общини – Враца, Оряхово, Бяла Слатина, Криводол, Видин, Монтана и Белоградчик, вкл. и самотно живеещи в малки и отдалечени населени места; В) Предоставяне на иновативна услуга телекеър – дистанционен мониторинг на здравословния и психо-социален статус на потребителите с капацитет 500 души. Същност на услугите – измерване и проследяване в реално време на физиологични показатели като пулс, сатурация, температура, кръвно налягане, ЕКГ, позиция на тялото, възможност за сигнализиране при възникване на спешна ситуация в дома на потребителя.	**Регионално ниво** 1. Създаден достъп на уязвими и самотно-живеещи хора с хронични заболявания и трайни увреждания от 7 общини в страната до професионални здравно-социални грижи - Враца, Оряхово, Криводол и Бяла Слатина, Видин, Белоградчик и Монтана. 2.Създадени възможности за професионално обучение и заетост на хора с ниско образование и дълготрайно безработни, вкл. представители на ромската общност в сферата на здравно-социалните услуги. 3. Изграждане на координирана система за реакция на местно ниво с участието на Центровете „Домашни грижи“, спешна помощ, лечебни заведения и други организации за социално подпомагане
7.1.4.2. Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда на възрастни хора над 65 г. с хронични заболявания и трайни увреждания	БЧК	Собствени средства на БЧК, общински бюджет на	А) Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги на възрастни	А) Подобрен здравословен и психо-социален статус на над 120 възрастни и болни хора в 2 общини на	**Национално ниво** Предоставяне на лицензирани интегрирани здравно-

		Община Варна – общо 100 000 лева.	хора с хронични заболявания и трайни увреждания в домашна среда; Б) Създадени мултидисциплинарни екипи от медицински сестри и домашни помощници за предоставяне на интегрирани здравно-социални грижи.	страната – София и Варна	социални услуги в дома **Регионално ниво** Създаден достъп на уязвими и самотно живеещи възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания до професионални здравно-социални грижи, предоставяни от Центрове „Домашни грижи” на БЧК –София и Варна
7.1.5. Адаптиране на системата на образованието към остаряването на населението и към необходимостта от повишаване на качеството на живот на възрастните хора. Разработване и изпълнение на дългосрочна стратегия, с цел увеличаване на участието в дейности за учене през целия живот за всички възрастови групи от населението.					
7.1.5.1. Прилагане на цялостна и дългосрочна политика за учене през целия живот (УЦЖ)	МОН	Бюджет на МОН; Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм+“	Предоставени услуги и/или създадени продукти, включени в обхвата на приоритетна област 8 „Учене през целия живот“ на Стратегическата рамка за образованието, обучението и ученето в РБ за периода 2021-2030; Осигуряване на данни за изпълнението на индикаторите за полза/резултат за област 8	Формиране, изпълнение и отчитане на степента на координация, осъществена в рамките на политиката за учене през целия живот; Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за УЦЖ чрез публикуването им на интернет-страницата на МОН.	Национално ниво
7.1.5.2. Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма за учене на възрастни (ЕПУВ)	МОН	Програма на ЕС в областта	Предоставени услуги и/или	Осъществено взаимодействие на	Национално ниво

		на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм +“; Бюджет на МОН	създадени продукти в изпълнение на Работната програма на националния координатор за учене на възрастни; Увеличаване на участието на населението на възраст 25-64 години във формално и неформално обучение; Увеличаване на дела на възрастните учащи, които са получили документ за квалификация в резултат на валидиране на знания, умения и компетенции, придобити чрез неформално и самостоятелно учене	заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни; Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им на интернет-страницата на МОН https://www.mon.bg/.	
7.1.5.3. Национална подкрепа за функционално и съдържателно развитие на Електронна платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)	МОН	Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм+“; Бюджет на МОН	Изпълнение на Работната програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE); Поддържане и осигуряване със съдържание на електронна	Приближаване на EPALE до общността за образование и обучение на възрастни в България и мотивирането на тази общност за активно ангажиране с платформата; Промотиране на EPALE; Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им EPALE.	Национално ниво

			страница на български език в EPALE; Осигуряване на видимост на действията и резултатите на националния координатор за учене на възрастни в онлайн пространството на EPALE		
7.1.6. Развитие на доброволчеството, солидарността между поколенията, позитивния публичен образ и разбиране за социална ценност на по-възрастните хора					
7.1.6.1. Организиране на различни мероприятия, кампании и инициативи, насърчаващи солидарността между поколенията	БЧК	Бюджет на БЧК	Съвместни инициативи с млади и възрастни хора, обучения за предаване на знания, умения и опит, информационни кампании.	Подобряване на сътрудничеството с други НПО; Отразяване на мероприятия и събития от медиите; Отразяване на събитията в интернет сайта на БЧК; Количествени индикатори за постигнати резултати; Брой обхванати лица.	Национално ниво Информиране на обществото за значението приемствеността, разбирателството и хуманността, за изграждане на по-добри общности.
7.2. Насърчаване на активния живот на възрастните хора					
7.2.1. Наемане на работа на пенсионирани работници и служители от системата на ДП НКЖИ, с цел използване на техните знания, умения, потенциал и предаването им на млади служители.	ДП НКЖИ	В рамките на бюджета на ДП НКЖИ.	Осигуряване на приемственост и кадрова обезпеченост.	Брой наети на работа работници и служители пенсионирани от системата на ДП НКЖИ.	Във всички структури на ДП НКЖИ.
7.2.2. Изпълнение на проект по „Програма за развитие на спорта за всички“ от „Българска мастърс федерация“ – целева група ветерани спортисти, в т. ч. бивши елитни спортисти	ММС	140 000 лв.	1.Държавен спортен календар (ДСК).	1. ДСК 18 планирани спортни прояви по 13 вида спорт/спортни дисциплини: ски алпийски дисциплини, ски бягане, плуване, планинско бягане, лека атлетика - хвърляния, тенис на маса, мини футбол, лека атлетика, водна топка, бадминтон, кану-каяк, бридж, вдигане на тежести.	Планиран брой в ДСК и МСК на федерацията е 2 945 участници от цялата страна.

			2.Международен спортен календар (МСК).	2. МСК планирано участие в 7 международни спортни прояви по следните видове спорт/спортни дисциплини: плуване, лека атлетика - на открито, в зала, индивидуален маратон, тенис на маса, световни мастърс игри, включващи 16 вида спорт/спортни дисциплини.	
7.2.3. Изпълнение на проект по „Програма за развитие на спорта за всички“ от „Българска федерация спорт за всички“ - целева група хора от всякакви възрасти, организиране на масови спортни прояви с голям брой участници, както и спортни прояви за възрастни хора над 60 г.	ММС	130 000 лв.	1.Държавен спортен календар (ДСК).	1. ДСК 14 планирани спортни прояви по следните видове спорт/спортни дисциплини: лека атлетика, плуване, петанк, основна гимнастика, танци, масови сп. прояви.	Планиран брой в ДСК на федерацията е около 40 740 участници от цялата страна.
7.2.4. Информиране на гражданите за здравословното хранене на възрастните хора и подобряване на активния им живот	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Информиране на гражданите за организиране на безплатни обществени трапезарии 2. Извършване на контрол за безопасност и качество на храните, раздавани на нуждаещите се граждани /предимно през есенно-зимния сезон/	• Брой публикувани материали на интернет страницата на БАБХ	Национално и регионално ниво Подобрен достъп на нуждаещи се до безплатна топла и здравословна храна. Увеличаване на дела на възрастните хора, водещи активен начин на живот
7.2.5. Информиране на обществеността и отправяне на препоръки чрез електронната страница на БАБХ за повишаване на познанията за качеството и безопасността на храните и начина на хранене на възрастните хора	БАБХ	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	1. Информиране на обществеността и отправяне на препоръки за повишаване на познанията за качеството и безопасността на харните и начина на	• Брой публикации в сайта на БАБХ • Брой предоставени статии и информация с препоръки за гражданите	Национално и регионално ниво По-широко прилагане на принципите на здравословното хранене, съобразени с

			хранене на възрастните хора за избягване на неблагоприятните фактори свързани с храната и храненето, и влияещи отрицателно на човешкото здраве		нуждите на възрастните хора.
7.2.6. Организиране на състезание за лица над 60 години по първа помощ, бедствена готовност, психо-социална подкрепа и права на възрастните хора	БЧК	Бюджет на БЧК	Обучителни модули и проведени обучения на възрастните хора за състезанието.	Брой лица и брой отбори, участвали в състезанието	Национално ниво
7.2.7. Проект „Колко са социални социалните държави в стареещa Европа? Типологизация и развитие според дългосрочната грижа“ (2020–2023) – ръководител доц. С. Черкезова	ИИНЧ-БАН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	б) Публикации.	б) Някои предложения за политиките в България за дългосрочна грижа.	Национално ниво
7.3. Социално подпомагане и грижи					
7.3.1. Операция „Грижа в дома“	МТСП, УО на ПРЧР 2021-2027	ЕСФ+, ПРЧР 2021-2027	Участници в неравностойно положение с подобрени условия на живот в резултат на интервенция от ЕСФ+	Предоставяне на почасови здравно-социални услуги по домовете на възрастни и хора с увреждания	Национално ниво
7.3.2. Преодоляване на идентифицирани лишения от храна и основни материали за осигуряване на нормални условия за живот на възрастните хора със средства по Програмата за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027, финансирана от ЕСФ+	АСП	Осигурено подпомагане с храни и материална подкрепа на възрастни хора, чрез предоставяне на **пакети хранителни продукти и хигиенни материали и топъл обяд** и	В програмния период 2021 – 2027 г. България ще получи финансиране в размер на 411,7 млн. лв. за материална подкрепа на най-уязвимите групи, живеещи в бедност и дълбока социална изолация. Редът и условията за оказване на	Брой предоставени пакети с хранителни продукти хигиенни материали. Брой нуждаещи се лица, възползвали се от пакети с хранителни продукти, пакети с хигиенни материали и топъл обяд.	Национално ниво Прилага се на територията на цялата страна. 1.Задоволяване на основните жизнени потребности на нуждаещи се лица. 2.Подпомагане социалното включване на нуждаещи се лица

		насочване към подходящи интегрирани социални и здравни услуги	подкрепа по програмата са определени с Наредба № РД-06-53 от 17.09.2021 г., а принадлежността на лицата към допустимите целеви групи ще се потвърждава от структурите на Агенцията за социално подпомагане по места. Предвижда се подкрепа чрез: • Подпомагане с хранителни продукти и с пакети хигиенни материали. • Подкрепата с осигуряване на топъл обяд. На 30.09.2022 г. е обявена процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR003-1.002 „Закупуване на пакети с хранителни продукти и хигиенни материали“, с бенефициент Агенцията за социално подпомагане. Целта на процедурата е да се осигурят пакети,		и излизането им от порочния кръг на бедността.

			съдържащи предварително определена съвкупност от хранителни продукти и пакети, съдържащи предварително определена съвкупност от продукти за хигиенни нужди, предназначени за последващо ежегодно раздаване на нуждаещите се лица от целевите групи. Очаква се най-малко за 300 000 лица и членовете на техните семейства годишно да бъдат закупени хранителни продукти и толкова хигиенни материали. Пакетите с хранителни продукти и пакетите с хигиенни материали се разпределят най-малко веднъж годишно. За първата година от реализация на процедурата са сключени договори за доставка на всички планирани за закупуване 17		

			броя хранителни продукти и 9 броя продукти за хигиенни нужди, като доставките по 15 от договорите за закупуване на хранителни продукти и по всичките 9 договора за закупуване на продукти за хигиенни нужди са извършени в пълен обем. Осигурени са в достатъчно количество хранителни продукти и продукти за хигиенни нужди от всеки вид, от които да се формират необходимия брой пакети, които ще бъдат раздадени на лица от уязвимите групи. На 19.09.2022 г. е обявена процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“. Изпълняват се 232 договора, а обхванатите лица са почти 69 000. Предоставената БФП за тригодишен период на		

			изпълнение на операцията или до 30.09.2025 г. е повече от 181 млн. лв. Чрез подпомагането с топъл обяд се цели да се осигури здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на хора, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава. Паралелно с материалната помощ хората ще получават и съпътстваща подкрепа, която цели да помогне преодоляването в дългосрочен план социалната изолация и бедността, в която живеят.		
7.3.3. Материално подпомагане	МО	В рамките на бюджета на МО	Съгласно вътрешно нормативни документи.	Брой подпомогнати	На територията на цялата страна
7.3.4. Социална кухня	МО	В рамките на бюджета на МО	Поддържане и осигуряване на социални кухни.	Брой кухни „Признателност“	На територията на цялата страна
Направление 8 – Развитие на солидарност между поколенията					
8.1. Разпределение и диверсифициране на отговорностите, свързани с дългосрочната грижа за старите хора					
8.2. Активно включване на хора в пенсионна възраст в доброволчески мрежи за солидарност и полагане на грижи за най-старите					

8.3. Разработване на схеми за предаване на опита от по-възрастните към по-младите					
8.4. Развитие на обществена чувствителност и разбиране към проблемите на възрастните хора					
8.4.1. Провеждане на информационна кампания „Бъдете добре информирани“	АКСУ	В рамките на бюджета на АКСУ за 2024 г.	Разработване на информационни клипове	Популяризиране на социалните услуги, начините за тяхното предоставяне и рисковете, които крие ползването на услуги от нерегламентирани доставчици	Национално ниво
8.5. Формиране на отговорност и отчитане на въздействието на политически и административни решения върху бъдещето на младите поколения					
Направление 9 – Повишаване на общото образователно, духовно и културно равнище, квалификация, способности и умения на населението от всички възрастови групи					
9.1. Създаване условия за пълно обхващане на децата в детски градини и предучилищни форми на обучение и на учениците					
9.1.1. Финансиране дейността на екипите за обхват по ПМС №100/08.06.2018 г. чрез Национална програма „Заедно за всяко дете“	МОН	Бюджет на МОН чрез НП „Заедно за всяко дете“. Предоставяне на средства за командировки, комуникационни и административни разходи за членовете на екипите от училищата, детските градини и от останалите включени институции	Взаимодействие на образователните институции с родителите за обхващане и включване в образование на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст	Повишен обхват в предучилищното и училищното образование; Намален брой на отпадналите деца и ученици	Национално ниво
9.2. Осигуряване на равен достъп на всички деца и ученици до образование във всички образователни степени без разлика на етническа принадлежност, пол, произход, вероизповедание, социално положение и др.					
9.2.1. Изпълнение на дейности по постоянно действащ Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст	МОН, АСП - партньор	В рамките на утвърдения бюджет на институциите	Брой сформирани екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната	Повишен обхват в предучилищното и училищното образование; Намален брой на отпадналите деца и ученици	Национално ниво

			система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст – т.н. екипи за обхват Брой на служители на ДСП, включени в екипите.	Брой случаи на деца, за които са констатирани рискове по смисъла на Закона за закрила на детето, в контекста на осъществените обходи. Брой деца, насочени от ОЗД/ДСП към ползване на консултативни социални услуги (напр., Център за обществена подкрепа, Център за социална рехабилитация и интеграция и др.). Брой случаи, по които е предприета санкция спрямо родители, съгласно административно-наказателните разпоредби на ЗЗД.	
9.2.2. Осигуряване на равен достъп на всички деца и ученици до качествено образование във всички образователни степени чрез осигуряване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване	МОН	Бюджет на МОН	Осигуряване на условия за равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование чрез осигуряване на средства по ПРБ за закупуване на познавателни книжки за децата, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти за учениците	Осигурени за безвъзмездно ползване познавателни книжки за децата, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти за учениците от I до XII клас за учебната 2024/2025 година	Национално ниво
9.3. По-пълно обхващане на учениците в задължителните образователни степени и превенция на отпадането им от образователната система					

9.3.1. По-пълно обхващане на учениците в задължителните образователни степени и превенция на отпадането им от образователната система	МОН	Централен бюджет; Бюджет на МОН	1. Осигурен безплатен транспорт за децата и учениците от населените места, в които няма детска градина или училище, както и за учениците, които се обучават за придобиване на квалификация по професия; 2. Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование чрез средищни и защитени детски градини и училища	1. Брой деца в задължителна предучилищна възраст и ученици от I до XII клас с осигурен безплатен транспорт – 91 000; - Брой маршрути - 5500; 2. Брой средищни детски градини (245) и училища (730); -Брой защитени детски градини (115) и училища (165)	Национално ниво
9.3.2. Изпълнение на дейности по Национална програма (НП) „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ за 2024 г.	МОН, ЦОИДУЕМ	Бюджет на МОН чрез НП „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“, одобрена с РМС №295 от 24 април 2024 година	1. Повишаване броя на общините, реализиращи процеса на десегрегация в образованието; 2. Повишаване броя на децата и учениците, обучаващи се в приемни образователни институции в етнически смесена среда, спрямо предходната година;	1.Брой подпомогнати общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация - 15; 2.Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на населеното им място - 600; 3.Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация, за които са осигурени учебни пособия и материали - 1400;	Национално ниво

			3. Подпомагане с учебни пособия и материали на деца и ученици до VII клас, включени в процеса на десегрегация; 4. Подобряване на образователната среда в приемните образователни институции; 5. Осигуряване на педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца, ученици и родители	4.Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище - 1200; 5.Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включени в проектните дейности - 30	
9.3.3. Реализиране на дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, задържане и реинтеграцията им в образователната система	ЦОИДУЕМ, МОН	Бюджет на ЦОИДУЕМ (Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства)	1. Дейности за допълнителна работа с ученици от етническите малцинства в уязвимо социално положение, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище; 2. Дейности, насочени към пълен обхват и задържане на деца и ученици от етническите малцинства в образователната система, чрез извънкласни дейности,	1. Брой дейности за връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати; 2. Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите малцинства в образователната система; 3. Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система;	Национално ниво

			занимания по интереси и организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда; 3. Дейности за подобряване на образователните резултати на децата и учениците от етническите малцинства, върнати в образователната система; 4. Дейности за ученици от етническите малцинства в социално уязвимо положение за подкрепа на продължаване на образованието им в гимназиален етап; 5. Дейности, включващи специализирана работа за информиране, мотивиране и подготовка на ученици от етническите малцинства в гимназиална степен за продължаване на образованието си	4. Брой ученици от етническите малцинства с подобрени образователни резултати; 5. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система; 6. Брой ученици от етническите малцинства в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап; 7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища; 8. Брой ученици в гимназиален курс на обучение, кандидатствали във ВУ; 9. Брой ученици, приети във ВУ	

			във висшите училища		
9.3.4. Реализиране на дейности за десегрегация на сегрегирани образователни институции и за създаване на условия за реализиране на мерки за превенция, предотвратяване и преодоляване на процеса на вторична сегрегация	ЦОИДУЕМ, МОН	Бюджет на ЦОИДУЕМ	1. Дейности за превенция и предотвратяване на вторичната сегрегация съобразно спецификата на образователната институция и населеното място; 2. Дейности за подкрепа на качеството на образование и достъпа до образование в училища, които са единствени в населено място чрез прилагане на педагогически иновации в мултикултурна среда, подпомагащи превенцията на вторичната сегрегация	1. Брой деца/ученици, трайно преместени от етнокултурна в мултикултурна образователна среда; 2. Брой деца/ученици, записани в мултикултурна образователна среда при наличие и на сегрегирана в населеното място; 3. Брой идентифицирани и закрити етнически обособени групи и паралелки, които са били сформирани в нарушение на ЗПУО; 4. Брой организирани и проведени дейности за преодоляване на съществуваща сегрегация и за превенция на вторична сегрегация	Национално ниво
9.3.5. Проект „Проблеми на ромската интеграция в България (ПРИБ)“, 2022-2025, ръководител гл. ас. Любомир Стойчев	ИИНЧ–БАН	В рамките на бюджета на съответната отговорна институция	а) - Научен семинар за представяне на междинни резултати „Бедността и етническата принадлежност сред младите, които не работят, не учат и не се обучават	б) Предложения относно: - идентифициране на типовете политики, които да доведат до най-ефективно намаляване на индикатори на NEETs, така че да се достигне до заложената цел в Европейския стълб на социалните права от 9%. - области, в които да се концентрират усилията за	Национално ниво

			(a.k.a. NEETs / НОЗО)“. - Методологични и изследователски обучения на докторанти и (млади) учени от ИИНЧ: теми на обученията „Използване на Zenodo за идентификатори на цифрови обекти (DOIs)“ и „Моделиране на детерминантите на NEETs“ б) - Презентация на резултатите от кабинетното проучване, дескриптивния анализ и моделирането. - Публикуване на 3 бр. научни статии.	намаляване на дела на NEETs.	
9.4. Преодоляване неграмотността в средите на бедното население и в групите в неравностойно положение					
9.5. Осигуряване на високо качество на образованието чрез подобряване на съдържанието на учебния процес и материалната база, повишаване квалификацията на преподавателите и осигуряване на училищата с информационни технологии					
9.5.1. Осигуряване на високо качество на образованието чрез повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и усъвършенстване на ключови професионални компетентности	МОН	Бюджет на МОН чрез Национална програма (НП) „Квалификация на педагогическите специалисти“ за 2024 г., одобрена с	1. Подобряване на качеството и на ефективността на образованието и обучението чрез мотивация и продължаваща квалификация на педагогическите специалисти;	1. Придобити умения за прилагане на нови учебни програми; 2. Актуализирани знания, умения и професионални компетентности и прилагането им в практиката;	Национално ниво

		РМС №295 от 24 април 2024 година	2. Професионално развитие на педагогическите специалисти чрез осигуряване на обучения в съответствие с потребностите; 3. Развиване и усъвършенстване на ключови професионални компетентности на педагогически специалисти, включително за преподаване в дигитална среда	3. Надградени управленски компетентности; 4. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, участвали в обучения за продължаваща квалификация - минимум 3000	
9.5.2. Осигуряване на условия за повишаване качеството на образователния процес, компетентностите и уменията на децата и учениците	МОН	Бюджет на МОН чрез НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда" – модул „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, по география и икономика, по технологии и предприемачество и за целодневна организация на учебния ден" за 2024 г.	Подобрена образователна среда чрез създаване и/или обновяване на учебни кабинети/класни стаи и стаи за занимания по интереси, в които учениците се обучават за придобиване на ключови компетентности в областта на хуманитарните науки, география и икономика, технологии и предприемачество	1. Осигурени условия за повишаване качеството на образователния процес и мотивацията за учене; 2. Брой обновени класни стаи/учебни кабинети по хуманитарни науки - 300; 3. Брой обновени класни стаи/учебни кабинети по география и икономика и по технологии и предприемачество – 50; 4. Брой училища, в които са създадени/ обновени стаи за занимания по интереси за целодневна организация на учебния ден - 50; 5. Брой ЦСОП, в които са създадени/обновени стаи за	Училищно ниво

				занимания по интереси за целодневна организация на учебния ден - 5	
9.5.3. Оптимизиране процеса на обучение и повишаване на неговата ефективност чрез внедряване на иновации, базирани на информационните и комуникационните технологии (ИКТ)	МОН	Бюджет на МОН чрез НП „ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“ за 2024 г.	Осигуряване на съвременна образователна среда; Разширяване на достъпа до облачни ИКТ образователни ресурси; Подпомагане обновяването на училищната ИКТ среда чрез осигуряване на интернет свързаност, закупуване на иновативен хардуер и модерно оборудване	Внедрени модерни технологии за обучение в институциите от системата на предучилищното и училищното образование	Национално, предучилищно и училищно ниво
9.6. Формиране на умения за работа с високи технологии					
9.7. Изграждане на трайни навици за учене през целия живот, осигуряване на максимално добри условия за непрекъснато професионално обучение и развитие и развиване на системата за квалификация, преквалификация и продължаващо обучение					
9.7.1. Повишаване на знанията и подобряване на уменията на земеделските и горските стопани и на заетите лица в техните стопанства.	МЗХ	6 984 401 лв. по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. 5 046 042 лв. по ПРСР 2014-2020 г.	1. Предоставена финансова подкрепа по процедура №BG06RDNP001-1.001 по подмярка 1.1.„Професионално обучение и придобиване на умения“ от мярка 1 „Трансфер на знания и действия за осведомяване" на ПРСР 2014-2020 г.	• Брой лица от целевата група, включени в курсове за обучения - 4 446	Национално ниво Повишаване знанията и практическите умения на земеделски и горски стопани и заети лица в техните стопанства

			2. Предоставена финансова подкрепа по процедура №BG06RDNP001-1.004 по подмярка 1.2. „Демонстрационни дейности и действия по осведомяване“ от мярка 1 „Трансфер на знания и действия за осведомяване" от ПРСР 2014-2020 г.	• Брой лица от целевата група, включени в демонстрационни дейности - 6 000	
9.7.2. Прилагане на обучителни модули, насочени към деца и млади хора с фокус върху устойчиво личностно развитие и изграждане на житейски умения, базирайки се на метода „връстници обучават връстници“	БЧК	Бюджет на БЧК, Дирекция БМЧК	Обучителни модули и обучения; Подготовка на доброволци-обучители; Прилагане на метод „връстници обучават връстници“.	Отразяване на събитията в официалните електронни страници на БЧК и БМЧК; Изпълнение: Брой проведени обучителни модули и обучения; Брой обхванати лица.	Национално ниво Повишаване обхвата на обучените деца и млади хора в страната. Подобряване на сътрудничеството с други НПО.
9.8. Предприемане на мерки, насочени към социализиране и осигуряване на условия за интеграция на ученици със специални образователни потребности и специфични увреждания в общообразователното училище					
9.8.1. Осигуряване на условия за интеграция на ученици със специални образователни потребности и специфични увреждания в общообразователното училище	МОН	Бюджет на МОН чрез НП “Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда” – модул „Създаване на достъпна архитектурна среда“ за 2024г.	**Дейност I** Проектиране и изграждане на покрити рампи, изграждане на покривни покрития на вече изградени рампи; **Дейност II** Адаптиране и изграждане на санитарни възли; **Дейност III**	1. Брой изпълнени строително-монтажни работи (СМР) за създаване на достъпна среда - 517; 2. Брой изпълнени доставки на съоръжения за осигуряване на достъпна среда - 175	Национално ниво

			Ремонт на прилежаща инфраструктура; **<u>Дейност IV</u>** Изпълнение на асансьор; **<u>Дейност V</u>** Доставка и монтаж на платформени съоръжения – подемни платформи, стълбищни роботи; **<u>Дейност VI</u>** Маркиране на маршрутите и обозначаване на помещенията, осигуряващи достъпната архитектурна среда		
9.8.2. Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование	МОН	1. Училища и детски градини 2. Регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо-то образование (РЦППО)	1. Брой специалисти (ресурсни учители, психолози, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора, учители на деца с нарушено зрение и др.) от детските градини и училищата, които подпомагат децата и учениците със специални образователни потребности в детските градини и общообразователни те училища;	Осигурена подкрепяща среда на децата и учениците, включени в общообразователна среда	Национално ниво

			2. Брой деца и ученици, за които е осигурена подкрепяща среда		
9.9. Създаване на условия за сближаване на образователните модели на жителите на големите градове и на живеещите в малките селища и особено в изостаналите селски райони					
9.10. Повишаване ефективността на работа в специализираните училища за деца с умствена изостаналост					
9.10.1. Провеждане на срещи с педагози и специалисти от системата на образованието за разясняване на правата на детето и дефинирането на дете в риск	ДАЗД	В рамките на бюджета на отговорните институции	Повишен капацитет на педагогическите специалисти във връзка с идентифициране на случаите на деца в риск	Брой проведени срещи	Национално ниво
9.11. Преодоляване на социалната изолация чрез образователни програми					
9.12. Преструктуриране и реформиране на възпитателните училища-интернати (ВУИ) и социално-педагогическите интернати (СПИ): пренасочване на съществуващия капацитет и ресурси към алтернативни социални услуги					
9.12.1. Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие в условия на междуинституционално сътрудничество					
9.12.1.1. Подобряване на сътрудничеството в случаи на деца в риск.	ДАЗД АСП МВР	В рамките на бюджета на отговорните институции за 2024 г.	Брой подадени сигнали, за които е било наложително свикването на мултидисциплинарен екип за разрешаването на конкретен случай. Участие в мултидисциплинарен екип за разрешаването на конкретен случай. Брой подадени сигнали на НТЛД 116111 за деца в риск и насочени към ДСП.	Подобряване на взаимодействието и сътрудничеството между институциите.	Национално ниво

			Брой случаи с международен елемент.		
9.12.2. Превенция на рисковото поведение сред децата и подобряване на координацията между правораздавателната, социалната, здравната и образователната система					
9.13. Предприемане на специални мерки за развитие на чувство на национална идентичност и принадлежност към българската нация					
9.13.1. Финансова подкрепа за развитие на българския книжен сектор и мрежата от библиотеки чрез бюджета на Министерството на културата.	Министерство на културата	В рамките на бюджета на МК Планирани: общо 3 конкурсни сесии по: Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност ” (с бюджет 2 млн. лв.), Програма „Помощ за книгата“ (с бюджет 400 000 лв.) и Програма за подпомагане на творчески проекти в областта на литературата (с бюджет 400 000 лв.)	Брой подкрепени проекти на обществените библиотеки; Брой подкрепени творчески проекти в областта на книгоиздаването; Брой подкрепени индивидуални проекти в областта на литературното творчество	Осигуряване на достъп до програмите чрез официалната интернет страница на МК Повишаване на обхвата на бенефициентите чрез обогатяване фонда на обществените библиотеки, представяне на нови български творби на книжния пазар, стимулиране и развитие на индивидуалния творчески талант	Национално ниво
9.13.2. Провеждане на сесии за подкрепа на сценичните изкуства по програма на Министерство на културата.	Министерство на културата	В рамките на бюджета на МК Планирани през 2024 г. общо 9 конкурсни сесии, съответно за	Създадени спектакли и концерти; брой подкрепени проекти	Разширяване на достъпа на населението до високохудожествени произведения на театралното, музикално и танцово изкуство	Национално ниво

		театър, за музика и за танцово изкуство; Предвидени средства за подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства в рамките на 2 550 000 лв.			
9.13.3. Провеждане на сесии и целева финансова подкрепа на културното наследство по програма на Министерство на културата.	Министерство на културата	В рамките на бюджета на МК Бюджетна програма „Опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства“ – бюджет в размер на 1 700 000 лв. за 2024 г. Планирани: 2 конкурсни сесии: 1. Конкурсна сесия за опазване и представяне на движимото културно наследство в музеите и	Брой подкрепени проекти на музеи и галерии	Разширяване на достъпа на обществото до културното наследство	Национално ниво

		художествените галерии – 1 000 000 лв. 2. Конкурсна сесия за визуални изкуства – 700 000 лв.			
9.14. Приоритетно прилагане на мерки за развитие на читалищата като средища на духовно израстване и развитие на културната идентичност					
9.14.1. Подпомагане дейността на народните читалища чрез бюджета на Министерството на културата	Министерство на културата	В рамките на бюджета на МК Програми на МК за финансова подкрепа на читалищни дейности, вкл. Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност ” и Програма „Помощ за книгата“	Брой подкрепени творчески проекти на читалища	Подпомагане дейността на читалищата	Национално ниво
9.15. Формиране на култура, ориентирана към знанието					
9.15.1. Осъществяване на съвместни дейности между училищата и културните, държавните и научните институции като образователна среда	МОН	Бюджет на МОН чрез НП “България - образователни маршрути”, Модул 3 „Културните, държавните и научните институции като образователна среда“ за 2024г.	Организиране и провеждане на задължителни, избираеми и факултативни учебни часове в културните, държавните и научните институции като образователна среда	1. Брой училища, чиито ученици са включени в дейности по модула - 200; 2. Брой ученици, с които са проведени задължителни, избираеми и факултативни учебни часове в музеите и галериите, обсерваториите, планетариумите, държавните и научните институти, обществените	Училищно ниво

				библиотеки през учебната 2024/2025 година – 7000	
В. Приоритет III. Постигане на социална кохезия и създаване на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи					
Направление 10 – Създаване на условия за равни възможности за пълноценен социален, продуктивен живот за всички социални групи					
10.1. Разработване и внедряване на система от показатели за проследяване на състоянието и тенденциите по отношение на равнопоставеността и равното третиране					
10.2. Провеждане на целенасочена активна политика на пазара на труда за социална и икономическа интеграция на групи в неравностойно положение в България и отстраняване на неравенства в третирането им на работното място					
10.2.1. Операция „Устойчива заетост за хора в неравностойно положение“	МТСП, УО на ПРЧР 2021-2027	ЕСФ +, ПРЧР 202-2027	Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица	Осигуряване на заетост	Национално ниво
10.2.2. Операция „Активно приобщаване и достъп до заетост на хора в неравностойно положение“	МТСП, УО на ПРЧР 2021-2027	ЕСФ +, ПРЧР 202-2027	Участници, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица	Осигуряване на заетост	Национално ниво
10.2.3. Национална програма „Активиране на неактивни лица”	МТСП, АЗ	Държавен бюджет - 5 797 380 лв.	Работа с неактивни лица– идентифициране на неактивните лица и мотивиране за активно поведение на пазара на труда	Брой неактивни лица, регистрирани в бюрата по труда, в резултат от реализацията на програмата	Национален обхват
10.2.4. Национална програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	МТСП, АЗ	Държавен бюджет - 4 677 369 лв.	Включване в заетост на продължително безработни лица	500 продължително безработни лица, наети на работа	Национален обхват
10.2.5. Реализиране на Проект „Започвам работа“, Компонент 1 „Активиране“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 8 800 000 лв.	Идентифициране, информиране и мотивиране за активно поведение на пазара на труда	Неактивни лица, включени в проекта - 17 800 лица Участници, които при напускане на операцията са	Национален обхват

			на икономически неактивни лица.	започнали да търсят работа - 16 500 лица	
10.2.6. Реализиране на Проект „Започвам работа“, Компонент 2 „Обучение“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 14 000 000 лв.	Придобита или повишена професионална квалификация или придобити ключови компетентности на включените в обучение безработни и неактивни лица.	4 660 лица, включени в обучения	Национален обхват
10.2.7. Реализиране на Проект „Започвам работа“, Компонент 3 „Заетост“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 74 000 000 лв.	Безработни и неактивни лица в неравностойно положение и безработни и неактивни лица с трайни увреждания с установена степен на намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 75 и над 75 на сто	Включване в субсидирана заетост на безработни и неактивни лица – 4 800 Участници, които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети лица – 3 360	Национален обхват
10.2.8. Реализиране на Проект „Дигитални умения“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 13 333 333 лв.	Подобрени дигиталните умения на неактивни и безработни лица, вкл. младежи чрез включването им в обучения	Общ бр. включени лица: Безработни, вкл. дълготрайно безработни - 6 000; Неактивни - 20 000	Национален обхват
10.2.9. Реализиране на Проект „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“	АЗ	ЕСФ+/П РЧР 2021-2027 г. 25 000 000 лв.	Предоставена подкрепа за професионално развитие и гъвкави възможности за обучение за повишаване на професионалната квалификация и	Заети лица, вкл. самостоятелно заети включени в обучения - 6 950.	Национален обхват

			уменията, вкл. дигиталните, на служители, които са наети на трудов договор в предприятия извън държавната администрация, както и на самостоятелно заети лица.		
10.2.10. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда*, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ) * Мярката включва лица от следните групи: безработни младежи до 29-год. възраст (вкл.), продължително безработни лица, безработни лица с трайни увреждания, безработни лица – родители (осиновители), безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода, безработни над 55-год. възраст, безработни лица с основно или по-ниско образование и безработни лица без професионална квалификация. За целите на настоящия план лицата от групите на безработните младежи до 29-год. възраст (вкл.), безработните лица – родители (осиновители) и безработните над 55-год. са представени съответно в направления 6, 1 и 7.	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл.36 от ЗНЗ, в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на безработни лица с трайни увреждания са 271 731 лв.	Включване в професионално обучение и заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение, вкл. с трайни увреждания	Брой лица в неравностойно положение на пазара на труда, от тях с увреждания, включени в професионално обучение и заетост	Национален обхват
10.2.11. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда чрез предоставяне на средства за ментор (чл.36, ал.3 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 750 000 лв.	Осигурена заетост на безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда	Осигуряване на суми за 1000 отговорни лица (ментори)	Национален обхват

10.2.12. Реализиране на програми и насърчителни мерки за заетост, насочени към безработни лица с трайни увреждания (Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания и чл.51, ал.2 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 14 394 626 лв.	Осигурена заетост на безработни лица с трайни увреждания	Осигурена заетост на 1 490 безработни, в т.ч. 130 нововключени.	Национален обхват
10.2.13. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда*, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл.36 от ЗНЗ в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на **безработни лица с трайни увреждания** са 271 731 лв.	Включени в професионално обучение и заетост безработни лица от групите в неравностойно положение, вкл. с трайни увреждания	Включени в професионално обучение 4 безработни лица с трайни увреждания; Включени в заетост 38 безработни лица с трайни увреждания	Национален обхват
10.2.14. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл.36 от ЗНЗ в подкрепа на	Включени в професионално обучение и заетост продължително безработни лица	Включени в професионално обучение 13 продължително безработни лица; Включени в заетост 125 продължително безработни лица	Национален обхват

		безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на **продължително безработни лица** – 893 584 лв.			
10.2.15. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл.36 от ЗНЗ в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на **безработни лица с основно или по-ниско образование –** 1 760 872 лв.	Включени в професионално обучение и заетост безработни лица с основно или по-ниско образование	Включени в професионално обучение 25 безработни лица с основно или по-ниско образование; Включени в заетост 247 безработни лица с основно или по-ниско образование	Национален обхват
10.2.16. Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения,	МТСП, АЗ	В Националния план за действие по заетостта	Включени в професионално обучение и заетост безработни лица без	Включени в професионално обучение 30 безработни лица без професионална квалификация;	Национален обхват

социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за отговорно лице (ментор) (чл.36 от ЗНЗ)		през 2024 г. са заделени 7 134 000 лв. от държавния бюджет за изпълнение на насърчителната мярка по чл. 36 от ЗНЗ в подкрепа на безработни лица от уязвимите групи; от тях планираните средства за насърчаване заетостта на **безработни лица без професионална квалификация** – 2 273 197 лв.	професионална квалификация	Включени в заетост 319 безработни лица без професионална квалификация	
10.2.17. Подобряване на пригодността за заетост на безработните лица, чрез включване в дуална система на обучение (обучение чрез работа чл.46а от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 1 467 001 лв.	Включени в дуална система на обучение безработни лица	Осигурено дуално обучение на 316 лица, в т.ч. на 100 нови	Национален обхват
10.2.18. Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване (чл.46 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 611 600 лв.	Включени в заетост лица за придобиване на практически умения на работното място чрез стажуване	Осигурено стажуване на 100 лица	Национален обхват
10.2.19. Насърчаване на заетостта на групите в неравностойно положение на пазара на труда (чл.51, ал.1 и чл.55д)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 2 189 147 лв.	Осигурена заетост на безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда	Осигурена заетост на 453 безработни, в т.ч. 120 нововключени	Национален обхват
10.2.20. Интегриране на пазара на труда на икономически неактивните лица в трудоспособна възраст, вкл. на младежи, които не са заети и не участват в образование и обучение (Национална програма „Активиране на неактивни лица“)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 5 797 380 лв.	Осигурена заетост към дирекции „Бюро по труда” и общински администрации	Осигуряване на заетост на 400 лица, от които 10 новонаети.	Национален обхват

10.2.21. Насърчаване на безработни лица да развиват дейности като предприемачи чрез предоставяне на суми, съгласно одобрен бизнес проект, суми за квалификация и съпътстващи услуги (чл. 47, ал. 4, чл. 49, ал.1, чл. 49б и чл. 49, ал.4 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 1 139 228 лв.	Подпомогнати лица чрез включване в мерки за насърчаване на предприемачеството	485 подкрепени лица, възползвали се от мерките, от тях 165 нововключени	Национален обхват
10.2.22. Насърчаване на работодатели - микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл.50 от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 656 690 лв.	Осигурена подкрепа на работодатели-микропредприятия и на безработни лица	Осигурена заетост на 102 безработни лица, от тях 100 нововключени	Национален обхват
10.2.23. Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки (чл.55г от ЗНЗ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 779 900 лв.	Включени безработни лица в чиракуване, под ръководството на наставник	Осигурена заетост на 100 безработни лица; Осигурено допълнително трудово възнаграждение за 100 наставника	Национален обхват
10.2.24. Включване на безработни лица в обучение и заетост чрез проекти, реализирани от социалните партньори през 2024 г. (КНСБ, КТ „Подкрепа“, АИКБ, БТПП, БСК, КРИБ и ССИ)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 10 028 796 лв.	Включени в обучение и заетост на безработни лица от уязвими групи на пазара на труда чрез проекти, реализирани от социалните партньори	Включени в обучение 6 278 безработни лица от уязвими групи на пазара на труда Включени в последваща заетост 79 безработни лица от уязвими групи на пазара на труда	Национален обхват
10.2.25. Намаляване на регионалните различия в заетостта чрез подкрепа за включване в заетост на лицата от неравнопоставените групи на местния пазар на труда (Регионални програми за заетост)	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 13 665 600 лв.	Намалени регионални различия, осигурена възможност за заетост на лица от неравнопоставените групи на пазара на труда	Включени в заетост 1 950 лица	Национален обхват
10.2.26. Реализиране на Национална програма ”Мелпомена”	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 3 122 435 лв.	Намалена безработицата чрез разкриване на работни места за подпомагане дейността на театрите в страната.	Осигурена заетост на 290 безработни лица.	Национален обхват

10.2.27. Реализиране на Национална програма за обучение и заетост на бежанци	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 296 311 лв.	Повишена пригодността за заетост на безработни лица, придобили статут на бежанец или хуманитарен статут, или на лица, ползващи се с правата по чл. 29, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците	Осигурена заетост на 26 безработни лица, от тях 10 нови. Включени в обучение 20 безработни лица.	Национален обхват
10.2.28. Реализиране на обучение на възрастни в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи	МТСП, АЗ	Държавен бюджет 4 002 438 лв.	Повишена пригодността за заетост на безработни лица чрез включване в обучение за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности.	Включени в обучение 1 547 безработни лица	Национален обхват
10.2.29. Подкрепени работни места за хора с трайни увреждания по реда на Национална програма за заетост на хората с увреждания	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 2 884 600 лв.	Подкрепени работни места за хора с трайни увреждания по реда на Национална програма за заетост на хората с увреждания	Брой лица с трайни увреждания за 2024 г. – 500	Национално ниво
10.2.30. Разкрити нови работни места за хора с увреждания по чл.49 от ЗХУ	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет	Разкрити нови работни места за хора с увреждания по чл.49 от ЗХУ	Брой разкрити работни места за 2024 г. – 30	Национално ниво

		Прогнозни средства за 2024 г. за трите услуги, посочени в т.10.2.30., т.10.2.31. и т.10.2.34. са 1 500 000 лв.			
10.2.31. Работни места с осигурени и/или подобрени здравословни и безопасни условия на труд	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет, съгласно т.10.2.30.	Работни места с осигурени и/или подобрени здравословни и безопасни условия на труд	Брой работни места за 2024 г. – 360	Национално ниво
10.2.32. Технологично обновени специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет, съгласно т.10.2.30.	Технологично обновени специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания	Брой технологично обновени специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за 2024 г. – 10	Национално ниво
10.2.33. Хора с увреждания, включени в мероприятия за рехабилитация и интеграция	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 400 000 лв.	Хора с увреждания, включени в мероприятия за рехабилитация и интеграция	Брой хора с увреждания за 2024 г. – 3 600	Национално ниво
10.2.34. Хора с увреждания, стартирали самостоятелна стопанска дейност	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от	Хора с увреждания, стартирали самостоятелна стопанска дейност	Брой хора с увреждания за 2024 г. – 27	Национално ниво

		държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 600 000 лв.			
10.2.35. Културни, исторически и спортни обекти, адаптирани за хора с увреждания	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 500 000 лв.	Културни, исторически и спортни обекти, адаптирани за хора с увреждания	Брой адаптирани обекти за 2024 г. – 15	Национално ниво
10.2.36. Преференция за възстановяване на внесени осигурителни вноски	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 2 840 000 лв.	Преференция за възстановяване на внесени осигурителни вноски	Брой работодатели за 2024 г. – 90	Национално ниво
10.2.37. Създаване на Центрове за защитена заетост (ЦЗЗ) за осигуряване на заетост за хора множество трайни увреждания, с психични разстройства и/или интелектуални затруднения.	МТСП, АХУ	В рамките на финансирането на програмите със средства от държавния бюджет Прогнозни средства за 2024г. – 600 000 лв.	Създаване на Центрове за защитена заетост за осигуряване на заетост за хора множество трайни увреждания, с психични разстройства и/или интелектуални затруднения	Брой ЦЗЗ за 2024 г. – 4	Национално ниво

10.2.38. Изплащане на целеви помощи за покупка на моторно превозно средство, приспособяване на жилище, балнеолечение и/или рехабилитационни услуги, наем на общинско жилище. Изплащане на парична компенсация за пътни разходи в страната, направени от хората с увреждания с отпусната целева помощ за изработване, покупка и/или ремонт на ПСПСМИ от НЗОК, когато същите не могат да се изработят, закупят и/или ремонтират по настоящ адрес и тяхното присъствие е необходимо.	МТСП, АСП	В рамките на утвърдения бюджет на АСП за 2024 г. – са предвидени средства за целеви помощи 3 300 000 лв.	Осигурени целеви помощи съобразно вида на увреждането на Брой лица и средномесечен брой лица	Осигурени целеви помощи съобразно потребностите и вида на увреждането.	Национално ниво
10.2.39. Изпълнение на Закона за личната помощ, който урежда условията и реда за предоставянето и ползването на лична помощ от хора с увреждания. Законът има за цел чрез осигуряване на лична помощ да подпомогне хора с увреждания да упражняват основните си права, да имат възможности за избор, независим живот, активно включване и участие в обществото и достъп до услуги и дейности.	АСП, общини	В рамките на утвърдения бюджет на АСП за 2024 г. – предвидени са средства за предоставяне на механизма 793 714 100 лв.	Предоставяне на средства за включване в механизма лична помощ на 54 100 средномесечен брой лица.	Осигуряване на средства за предоставяне на лична помощ на хора с увреждания	Национално ниво
10.2.40. Предоставяне на месечна финансова подкрепа за хора с трайни увреждания по реда на Закона за хората с увреждания и Правилника за неговото прилагане.	МТСП, АСП	В рамките на утвърдения бюджет на АСП за 2024 г. – предвидени са средства в размер 657 700 000 лв.	Предоставена месечна финансова подкрепа на 670 000 средномесечен брой лица.	Осигурена месечна финансова подкрепа съобразно степента на увреждането.	Национално ниво
10.2.41 Осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език за глухи и сляпо-глухи лица.	МТСП, АСП	В рамките на утвърдения бюджет на АСП за 2024 г. – 6 000 000 лева предвидени са средства за безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език	Издадени заповеди за осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език на 1 000 броя глухи и сляпо-глухи лица.	Създаване на условия за премахването на ограниченията при общуването на глухите и сляпо-глухите лица, които са естествени носители и/или ползватели на българския жестов език, на принципа на равен достъп, до всички сфери на обществения живот, чрез осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на българския жестов език.	Национално ниво

10.2.42. Отпускане, отчитане, заплащане и контрол на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ) и ремонти, предназначени за хора с увреждания. Процесите по отпускане, отчитане, контрол, заплащане на ПСПСМИ и ремонти, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване се осъществяват от НЗОК, считано от 01.07.2022 г. Преминаването на дейността по предоставяне на ПСПСМИ и ремонти в структурата на НЗОК е регламентирано с изменение на Закона за хората с увреждания (ЗХУ).	НЗОК	Съгласно чл.73, ал.2 от Закона за хората с увреждания финансирането и предоставянето на ПСПСМИ и ремонти за хората с увреждания се осъществява от НЗОК със средства, предоставени от държавния бюджет с трансфер, чрез бюджета на Министерство на здравеопазване-то.	Осигуряване на ПСПСМИ и ремонти, предназначени за хора с увреждания.	Достъпът до ПСПСМИ за хора с увреждания е значително подобрен, считано от 01.07.2022 г. Получаването на ПСПСМИ от хората с увреждания е без териториално ограничение и може да бъде осъществено от всеки търговец, сключил договор с РЗОК. При предоставяне на ПСПСМИ административната тежест на хората с увреждания е значително намалена поради това, че бизнес процесите по предоставянето им са напълно електронизирани. Създаден е специализиран софтуер за ПСПСМИ, чрез който хората с увреждания получили, предписание за ПСПСМИ от ЛКК/ТЕЛК на място подават електронни заявления за отпускане на ПСПСМИ. Значително е скъсен срока за произнасяне от страна на НЗОК по постъпили заявления в рамките на 7 календарни дни. Във връзка с договарянето на стойността на заплащане на ПСПСМИ и ремонти от страна на НЗОК е подготвен проект на спецификация с ПСПСМИ и ремонти за 2024г, за утвърждаване от НС на НЗОК. След утвърждаването ще се проведе процедура по договаряне на стойността на заплащане от НЗОК на	Национално ниво

				ПСПСМИ и ремонти за 2024г., с производители и търговци на едро на ПСПСМИ, по реда на Наредба №7 от 31 март 2021г. за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат.	
10.3. Създаване на условия за повишаване благосъстоянието на децата и деинституционализация на грижата за деца, лица с увреждания и възрастни хора, настанени в социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, посредством предоставяне на услуги в общността					
10.3.1. Операция „Бъдеще за децата“	МТСП, УО на ПРЧР 2021-2027	ЕСФ +, ПРЧР 202-2027	Деца под 18 г. с подобрени условия на живот в резултат от интервенция от ЕСФ+	Предоставяне на услуги	Национално ниво
10.3.2. Подобряване достъпа до социални услуги за деца	Общини, АСП, АКСУ, МТСП, МФ	В рамките на бюджета на всяка институция за текущата година.	Брой социални услуги за деца и семейства. Лицензирани частни доставчици на социални услуги	Предоставяне на услуги. Разширяване мрежата от общодостъпни и специализирани социални услуги	Национално ниво
10.3.3. Подобряване достъпа до социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания	Общини, АСП, МТСП, МФ	Финансиране в рамките на държавния бюджет за 2024г.	Брой социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания	Разширяване мрежата от социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания.	Национално ниво
10.3.4. Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-2.006 „Повишаване на капацитета на служителите на агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ – компонент 1 Програма „Развитие на човешките ресурси“	МТСП, АСП	В рамките на утвърдения бюджет – 8 800 000 лв. (предстои актуализиране на бюджета) Конкретен бенефициент - АСП, в партньорство	Да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца, като се създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани	Деца под 18 г. с подобрени условия на живот в резултат от интервенция от ЕСФ - Равен достъп до качествени социални и здравни услуги - 1 515; „Деца на възраст под 18 години - Равен достъп до качествени социални и здравни услуги целева стойност 1 51 деца.	Национално ниво

		със 178 общини.	институции и на деца, в риск от изоставяне.		
10.3.5. Прилагане на обучителни модули и реализиране на кампании, насочени към деца и млади хора в риск. Провеждане на обучения на доброволци в сферата на социално-помощната дейност, работа с деца в риск, превенция на насилието, промотиране на хуманитарните ценности, толерантността и недискриминацията	БЧК	Бюджет на БЧК, дирекция БМЧК	Обучителни модули и обучения; Подготовка на доброволци-обучители; Прилагане на метод „връстници обучават връстници".	Отразяване на събитията в официалните електронни страници на БЧК и БМЧК; Изпълнение: Брой проведени обучителни модули и обучения; Брой обхванати лица.	Национално ниво Повишаване обхвата на обучените в сферата на социалните дейности. Създаване на устойчиви връзки с училища и социални заведения. Подобряване на сътрудничеството с други НПО.
10.3.6. Провеждане на благотворителни и фондонабирателни кампании, насочени към деца и млади хора в риск	БЧК	Бюджет на БЧК, дирекция БМЧК	Благотворителни и фондонабирателни кампании; благотворителни базари, арт-ателиета, арт-работилници, тържества, лагери и други.	Отразяване на мероприятия и събития от медиите; Отразяване на събитията в официалните електронни страници на БЧК и БМЧК. Изпълнение: Брой мероприятия и др.; Брой обхванати лица.	Национално ниво Повишаване обхвата на обучените в сферата на социалните дейности. Създаване на устойчиви връзки с училища и социални заведения. Подобряване на сътрудничеството с други НПО.
10.4. Създаване на условия за подобряване качеството на живот на хората с ментални проблеми, настанени в специализирани институции					
10.4.1. Създаване на социални услуги за хора с увреждания и възрастни хора	МТСП, АСП	Оперативна програма „Региони в растеж" (ОПРР) 2014-2020 г.; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси "	Деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания - създадени са 69 социални услуги за резидентна грижа за 953 потребители и 20 социални услуги в общността за 660 потребители.	Развитие на услугите в домашна среда и подкрепа на семейства с повишена отговорност към грижите за зависими членове на семейството; Брой създадени социални услуги в общността, в това число и от резидентен тип.	На територията на общините в Република България

		(ОРЧР) 2014-2020 г.			
10.4.2. Закриване на домовете за пълнолетни лица с увреждания	МТСП, АСП	Оперативна програма „Региони в растеж“ (ОПРР) 2014-2020 г.; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси “ (ОРЧР) 2014-2020 г.	Деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания – закрити са 3 специализирани институции за пълнолетни лица, с общ капацитет 169 места.	Подобряване на качеството на социалната подкрепа в цялост, с оглед включване на хората с увреждания в живота на общността. Брой закрити специализирани институции.	На територията на общините в Република България
10.4.3. Предоставяне на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ за лицата с увреждания по реда на Закона за социалните услуги (ЗСУ)	АСП	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година.	Предоставяне на подкрепа на лицата с увреждания в домашна среда – капацитетът на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е увеличен в 20 общини с общо 1460 места. Брой подкрепени лица - 17 714	Осигуряване на възможност за социално включване и подобряване на качеството на живот на нуждаещите се лица в домашна среда чрез предоставяне на асистентска подкрепа. Брой подкрепени лица	На територията на общините в Република България
10.4.4. Осъществяване на периодичен мониторинг на качеството на услугите, предоставяни в домовете за пълнолетни лица с увреждания	АКСУ	В рамките на бюджета на АКСУ за 2024г.	Анализ на резултатите от извършения мониторинг	Спазване на стандартите за качество и критериите за тяхното изпълнение, регламентирани в Наредбата за качеството на социалните услуги до закриването на домовете за пълнолетни лица с увреждания	Национално ниво
10.5. Обезпечаване постигането на по-високи критерии и стандарти в социалните услуги за уязвимите групи от населението с оглед подобряване качеството на живот и успешното им социално включване и реализация					
10.5.1. Оказване на методическа подкрепа за спазване на нормативно определените стандарти и критерии за качество на социалните услуги на доставчиците на социални услуги	АКСУ	В рамките на бюджета на АКСУ за 2024г.	Дадени методически насоки	Подобряване качеството на предоставяните социални	Национално ниво

			на доставчици на социални услуги	услуги на уязвими групи от населението	
10.5.2. Разработване на научно-приложен проект: „Гъвкавост на социалната подкрепа в условията на кризи (опит и уроци от периода на COVID-19 пандемията 2020-2022 г.)	ИИИ при БАН	Бюджетна субсидия на БАН (разходите не могат да бъдат конкретизирани, тъй като финансирането не е проектно)	Оценка на промените в социалната подкрепа на групи в риск в условията на последната здравна и икономическа криза, с оглед формулирането на концептуално виждане относно характеристиките на политиката в тази област в условията на криза.	Оценка на параметрите и промените в съществуващи механизми и програми за социална подкрепа (целеви групи, съдържание на подкрепата, механизми, обхват, финансиране, администриране). Оценка на съдържанието и параметрите на нововъведени мерки или програми за социална подкрепа (целеви групи, съдържание на подкрепата, механизми, обхват, финансиране, администриране). Разработване на концептуално виждане (включващо цел/и, принципи, подходи, механизми – вкл. управленски) относно провеждането на координирана гъвкава социална подкрепа при кризи.	Национално ниво
10.6. Формиране на ефективна медийна стратегия за борба за нулева толерантност към проявите на предразсъдъци, сегрегация и дискриминация спрямо пол, възраст, етническа принадлежност и увреждане					
10.7. Усъвършенстване на механизма на социално подпомагане и осъществяване на преход от социални помощи към социални инвестиции в обучение, квалификация и създаване на нови работни места					
10.8. Децентрализация на предоставянето на социални услуги					
10.9. Разработване и прилагане на единна държавна политика за подкрепа на рисковите семейства с деца					
10.9.1. Разработване на предложения за ролите и отговорностите на институциите, отговорни за правата и закрилата на децата и разработване на цялостна концепция за реформа, насочена към гарантиране правата на всички деца и семейства					

10.9.1.1. Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда.	МВР (ГДБОП), ДАЗД	В рамките на бюджета на отговорните институции	„Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите“ за 2024 г.; Национален механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик - оказване на съдействие на потенциални жертви на трафик на хора и предоставяне на специализирана помощ и подкрепа, съобразно индивидуалните им потребности.	1. Проведени инициативи по противодействие на трафика на хора - разработване и реализиране на информационни кампании за повишаване на обществената осведоменост и създаване на отношение на нетърпимост към престъплението. 2. Изпълнение на конкретни мерки, насочени предимно към рисковите групи - деца, жени и представители на етническите малцинства, както и към лица, търсещи реализация в чужбина. Предложени варианти за реформа и подобряване ефективността на системата за закрила и гарантиране правата на децата	Национално ниво
10.10. Международното сътрудничество в областта на демографските въпроси					
10.10.1. Развитие на сътрудничеството за изпълнение на Дневния ред на ООН 2030 и Целите за устойчиво развитие на глобално, регионално и национално ниво, в които демографските предизвикателства и преодоляване на неравенствата са важен аспект.	МВнР	В рамките на бюджета на МВнР	Принос по компетентност за изпълнение на Целите за устойчиво развитие в контекста на демографските предизвикателства като хоризонтален въпрос	Инициативи и участие във форуми	Международно и национално ниво
10.10.2. Развитие и обогатяване на сътрудничеството с Фонда на ООН за население по приоритетни за България и Фонда въпроси като демография, равни възможности, сексуално и репродуктивно здраве, младежки политики, подобряване на диалога и взаимодействието в национален, регионален и	МВнР	В рамките на бюджета на МВнР	Принос по компетентност за изпълнение на Целите за устойчиво развитие и преодоляване на	Инициативи и участие във форуми	Международно и национално ниво

глобален план в контекста на устойчивото развитие, ICPD +30, ПДПД - Пекин + 30.			демографските предизвикателства		
Г. Приоритет IV. Ограничаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони и селата					
Направление 11 – Ограничаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони и селата					
11.1. Намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие					
11.1.1. Подобряване на общинска образователна инфраструктура от местно значение в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на 39 града	МРРБ	328 237 879,53 лв.	Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование	118 794 лица	Национално и регионално ниво
11.1.2. Подобряване на общинска социална инфраструктура в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на 39 града	МРРБ	70 688 560,18 лв.	Рехабилитирани жилища в градските райони - Население, ползващо подобрени социални услуги	632 сгради 12 841 лица	Национално и регионално ниво
11.1.3. Подобряване на културна и спортна инфраструктура и индустриални зони в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на 39 града	МРРБ	452 498 876,34 лв.	1. Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони 2. Обща площ на рехабилитираната земя	94 911,00 кв.м 15,07 хектари	Национално и регионално ниво
11.1.4. Подобряване на градска среда в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на 39 града	МРРБ	368 385 986,44 лв.	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони	3 976 567,40 кв.м	Национално и регионално ниво
11.1.5. Подобряване на енергийната ефективност в административни сгради на държавната и общинската администрация в рамките на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие на 39 града	МРРБ	37 038 159,69 лв.	Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради	17 636 242,00 kWh/година	Национално и регионално ниво
11.1.6. Подобряване на енергийната ефективност в административни сгради на държавната и общинската администрация и общински публични сгради на образователната, културната и социалната инфраструктура в 28 града	МРРБ	86 104 900,56 лв.	Понижаване на годишното потребление на първична енергия	62 311 875,00 kWh/година	Национално и регионално ниво

			от обществените сгради		
11.1.7. Подобряване на материалната база в образователни институции на средното и висшето образование от регионално и национално значение	МРРБ	189 460 226,32 лв.	Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование	98 277 лица	Национално и регионално ниво
11.1.8. Подобряване на здравната инфраструктура от системата на спешната медицинска помощ	МРРБ	147 917 297 лв.	Модернизирани обекти на спешна медицинска помощ	208 обекта	Национално и регионално ниво
11.1.9. Подобряване на достъпа до социални услуги в общността и продължаване процеса на деинституционализация	МРРБ	63 607 121,78 лв.	Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация	148 обекта	Национално и регионално ниво
11.1.10. Подобряване на туристическата инфраструктура в рамките на интегриран туристически продукт	МРРБ	128 889 030,34 лв.	Разработени туристически продукти за обектите на културното наследство от национално и световно значение	12 обекта	Национално и регионално ниво
11.1.11. Подобряване на регионалната пътна инфраструктура	МРРБ	523 524 180,52 лв.	Обща дължина на реконструирани или модернизирани регионални пътища	649 км.	Национално и регионално ниво
11.1.12 Подкрепени културни и туристически обекти* **Мярката е дългосрочна и е с хоризонт на изпълнение 2029 г., като е посочена сумата за целия период, а целевата стойност е за 2024 г.*	МРРБ -ПРР 2021-2027	278,5 млн. лв.	Брой подкрепени културни и туристически обекти - НП към 2024 г.	4 бр.	Национално и регионално ниво
11.1.13. Подкрепа за здравна инфраструктура и оборудване – капацитет на нови или модернизирани лечебни заведения* **Мярката е дългосрочна и е с хоризонт на изпълнение 2029 г., като е посочена сумата за целия период, а целевата стойност е за 2024 г.*	МРРБ -ПРР 2021-2027	230,6 млн. лв.	Капацитет на нови или модернизирани здравни заведения - НП към 2024 г.	Лица/година – 20 000 лв.	Национално и регионално ниво

11.1.14 Подкрепа за енергийна ефективност* **Мярката е дългосрочна и е с хоризонт на изпълнение 2029 г., като е посочена сумата за целия период, а целевата стойност е за 2024 г.*	МРРБ -ПРР 2021-2027	175,9 млн. лв.	Жилища с подобрени енергийни характеристики - НП към 2024 г.	Брой жилища – 187	Национално и регионално ниво
11.1.15 Подкрепа за жилищно настаняване* **Мярката е дългосрочна и е с хоризонт на изпълнение 2029 г., като е посочена сумата за целия период, а целевата стойност е за 2024 г.*	МРРБ -ПРР 2021-2027	63,2 млн. лв.	Капацитет на нови или модернизирани места за социално жилищно настаняване –лица НП към 2024 г.	Лица – 65	Национално и регионално ниво
11.2. Възраждане на селските райони					
11.3. Мобилизиране на регионалните и местни институционални възможности и ресурси в изпълнение на политиката за регионално развитие					
11.4. Рационално разпределение на местни (локални) инфраструктури и услуги за осигуряване на балансиран растеж на регионите, въвеждане на клъстерен подход за развитие на икономиката и бизнес средата					
11.4.1. Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП): BG16RFPR001-1.006 „Утвърждаване на България като конкурентна инвестиционна дестинация чрез подкрепа на дейността на Българска Агенция за инвестиции (БАИ)“, по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027 г. (ПКИП), Приоритет 1. Иновации и растеж. *Процедурата е обявена на 17.05.2024 г. и е с краен срок за подаване на проектно предложение от страна на БАИ – 22.07.2024 г.*	Министерство на иновациите и растежа, ГД ЕФК	Размер на БФП по процедурата: 7 000 000 лв. (3 579 043.17 евро) Допустими типове разходи: - Разходи за дълготрайни материални активи: (ДМА); - Разходи за дълготрайни нематериални активи (ДНА); - Разходи за услуги.	- Брой анализи и стратегически документи, разработени в изпълнение на проекта; - Брой проведени индивидуални срещи на място при потенциални инвеститори; - Брой реализирани събития по привличане на потенциални чуждестранни инвеститори.	- Брой предоставени услуги за привличане на инвестиции; - Брой потенциални инвеститори, участвали в организирани от БАИ дейности по привличане на чуждестранни инвеститори.	- Постигнат положителен ефект за развитието на устойчива благоприятна бизнес среда и конкурентоспособност; - Усъвършенстван процес по привличане и задържане на инвестиции в ключови приоритетни сектори; - Увеличен обем на преките инвестиции и разширен обхват на услугите, предоставяни на реални и потенциални инвеститори с основен фокус в северните райони, отличаващи се с по-ниска инвестиционна активност.

11.4.2. Процедура чрез директно предоставяне на БФП: Предоставяне на комплексни услуги на предприятията от Северните райони на България с цел подкрепа на тяхното устойчиво развитие и растеж чрез подпомагане дейността на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г. (ПКИП), Приоритет 1. Иновации и растеж. *Процедурата е включена в Индикативната годишна работна програма (ИГРП) по ПКИП за 2024 г.*	Министерство на иновациите и растежа, ГД ЕФК	Размер на БФП по процедурата: 9 779 150 лв. (5 000 000 евро) Допустими типове разходи: - Разходи за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) на създадените мобилни експертни екипи и координатори на централно ниво за срока на изпълнение на проекта; - Разходи за дълготрайни материални активи: (ДМА); - Разходи за дълготрайни нематериални активи (ДНА); - Разходи за услуги; - Разходи за командировки, пряко необходими за изпълнението на дейностите по проекта и за срока на	- Брой създадени мобилни екипи от експерти; - Брой на МСП в Северните райони на България, посетени от мобилните екипи; - Брой предоставени услуги на МСП в Северните райони на България; - Брой подкрепени МСП чрез предоставени специализирани услуги в Северните райони на България.	- Подобрен достъп до финансиране на МСП в Северните райони на България чрез предоставяне на информация за актуални възможности за подкрепа на дейността им; - Предоставени персонализирани услуги за бизнес развитие и растеж на МСП в Северните райони на България.	- Създадени по-устойчиви и по-конкурентоспособни предприятия в Северните райони с повишена икономическа активност; - Подобрен достъп до финансиране и разширени пазарни позиции; - Цялостно подобрена бизнес среда и условия за развитие и растеж на местно ниво; - Подобрена предприемаческа екосистема в Северна България; - Привлечени и задържани нови предприятия; - Развити предприятия по веригата на стойността; - Насърчено създаването на стартиращи предприятия; - Оказан принос за развитието на Северните райони и намаляване на регионалните различия в страната.

		изпълнение на проекта.			
11.4.3. Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Устойчиво развитие на Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност, в т.ч. и на конкретни инфраструктури или техни обединения от НПКНИ“ по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” 2021-2027 г. (ПНИИДИТ), Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема”. *Процедурата е обявена на 25.03.2024 г. и е с краен срок за подаване на проектни предложения 01.10.2024 г.*	Изпълнителна агенция „Програма за образование“ като Междинно звено по ПНИИДИТ	Размер на БФП по процедурата е 336 000 465 лв. Допустими типове разходи: - Разходи за персонал - Разходи за мобилност; - Материали и консумативи, необходими за НИРД; - Поддръжка на научноизследователската инфраструктура; - Ремонти, резервни части, подмяна и обновяване на отделни модули и т.н.; - Командировки, ако е приложимо; - Такси за участие в научни събития; - Такси за научни публикации; - Всеки друг допустим разход (с изключение на	- Брой изследователи, работещи в подпомагани научноизследователски съоръжения - Номинална стойност на оборудването за научни изследвания и иновации (евро)	- Брой изследователски работни места, създадени в подкрепяни структури - Брой публикации от подкрепяни проекти - Брой подадени заявки за патент	- Преодоляване на регионалните дисбаланси чрез устойчиви инвестиции в научноизследователски инфраструктури; - Изграждане и развитие на национална научноизследователска и иновационна екосистема посредством регионални услуги и партньорства на подкрепените ЦВП, ЦК, на научноизследователските инфраструктури и на Лабораторен комплекс към Научнотехнологичен парк "София Тех Парк" от НПКНИ; - Подобряване на продуктивността и резултатите на научноизследователската и иновационната система и нивото на инвестиции в НИРД, съчетано с тяхната по-адекватна и ефективна насоченост; - Подобряване на рамката и средата за провеждане на научни изследвания, иновации и технологичен трансфер.

		разходите за ДМА/ДНА), който е необходим за изпълнението на проекта; - Непреки разходи.			
11.4.4. Процедура на подбор на проектни предложения, вкл. в изпълнение на одобрени концепции за ИТИ „Подкрепа за развитие на съществуващи иновационни клъстери“ по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” 2021-2027 г. (ПНИИДИТ), Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема”. *Процедурата е включена в Индикативната годишна работна програма (ИГРП) по ПНИИДИТ за 2024 г.*	Министерство на иновациите и растежа, ГДЕФК	Размер на БФП по процедурата е 48 854 661,92 лв. Допустими типове разходи: - Разходи за материални активи - Разходи за нематериални активи - Разходи за наети лица (персонал) - Административни разходи - Непреки разходи (режийни разходи) - Разходи за защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ	- Брой предприятия, които си сътрудничат с научно-изследователски институции - Брой подадени заявки за патент	- Брой малки и средни предприятия (МСП), въвеждащи иновация в продукт или процес - Брой изследователски работни места, създадени в подкрепяните структури	- Преодоляване на регионалните дисбаланси чрез устойчиви инвестиции в иновационни клъстери; - Насърчаване използването на съществуващия научен потенциал и създаване на устойчиви партньорства, включително на регионално ниво за технологично развитие и иновации; - Насърчаване установяването на връзки между академичните среди и бизнеса, с цел търговската реализация на резултатите от научните изследвания. - Подобряване на продуктивността и резултатите на научноизследователската и иновационната система и нивото на инвестиции в НИРД, съчетано с тяхната по-адекватна и ефективна насоченост;

					- Осигуряване на достъп до услуги за повишаване на ефективността и приложимостта на резултатите от научноизследователските дейности.
11.5. Провеждане на диференцирана регионална политика в изостаналите райони					
11.6. Развитие на устойчиви, динамични и сплотени градски центрове, свързани помежду си и допринасящи за благосъстоянието на заобикалящите ги по-слабо урбанизирани територии					
11.7. Оптимизиране на концентрацията на населението в големите градове и столицата					
11.8. Разработване на програма за решаване на проблема с „гетоизацията" чрез създаване на градоустройствени планове в кварталите с концентрация на бедност, рехабилитация на тези квартали, осигуряване на техническа инфраструктура и др.					
11.9. Устойчиво подобряване на жилищните условия за ромите, чрез гарантиране на изпълнението на Плана за действие за периода 2015-2020 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)					
11.10. Насърчаване на заетостта и инвестициите в селските райони с цел задържане на младите хора и преодоляване на тенденцията на застаряване на населението в тях					
11.11. Подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях					
11.11.1. Подобряване на уличната инфраструктура в населени места в селските райони	МЗХ/ДФЗ	72 360 339 лв. по ПРСР 2014-2020 г.	1. Предоставена финансова подкрепа на общини по одобрени проекти за дейности по изграждане, ремонт или реконструкция на улици и/или улична инфраструктура в рамките на процедура №BG06RDNP001 – 7.017	Брой сключени административни договори - 39	Селски райони По-добри условия за живот и работа в селските райони Намаляване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението
11.11.2. Подобряване на транспортната свързаност и достъпност на по-отдалечените населени места в селските райони	МЗХ/ДФЗ	99 448 929 лв. по ПРСР 2014-2020 г.	1. Предоставена финансова подкрепа на	Брой сключени административни договори - 35	Селски райони

			общини по одобрени проекти за дейности по строителство, реконструкция и/или рехабилитация на съществуващи общински пътища и съоръжения и принадлежностите към тях, в рамките на процедура чрез подбор №BG06RDNP001 – 7.019		По-добри условия за живот и работа в селските райони Намаляване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението
11.11.3. Подобряване на достъпа до качествена и чиста питейна вода в малките населени места в селските райони	МЗХ/ДФЗ	97 790 000 лв. по ПРСР 2014-2020 г.	1. Предоставена финансова подкрепа на общини по одобрени проекти за дейности по изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони, в рамките на процедура чрез подбор №BG06RDNP001 – 7.021	Брой сключени административни договори - 35	Агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони По-добри условия за живот и работа в селските райони Намаляване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението
11.11.4. Подобряване на енергийна ефективност на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, в селските райони	МЗХ/ДФЗ	64 334 791 лв. по ПРСР 2014-2020 г.	Предоставена финансова подкрепа на общини по одобрени проекти за дейности по	Брой сключени административни договори - 76	Селски райони По-добри условия за живот и работа в селските райони

			реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, в рамките на процедура чрез подбор №BG06RDNP001 – 7.020		Намаляване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението
11.12. Опазване и поддържане на екологична и ергономична среда за живот					
11.13. Разработване на областни и/или общински демографски стратегии, съобразно спецификите на демографското развитие на населението					
11.14. Разработване на дългосрочен план за реновиране и използване на сградния фонд в региони и райони със значително намаляване на броя на населението и с тенденции към обезлюдяване, разработване на пилотни проекти за изграждане на териториални комплекси за възрастни хора					
Д. Приоритет V. Адаптиране и синхронизиране на нормативната база с обществените потребности за балансирано демографско развитие на населението и развитие на качеството на човешкия капитал					
Направление 12 – Въвеждане на задължителна оценка на въздействието върху демографското развитие на населението и качеството на човешкия капитал на всеки нов, изменян или допълван нормативен акт на държавата					
12.1. Годишен преглед на законодателството и оценка на въздействието му върху демографските процеси (раждаемост, смъртност, миграции) и развитието на качеството на човешкия капитал. Включване на този преглед в Годишния доклад/отчет за изпълнение на Националната стратегия за демографско развитие					
12.2. Поддържане на съответствие на българското законодателство с правото на ЕС в областта на демографското развитие на населението, равните възможности за всички и безопасността и здравето при работа					
12.3. Усъвършенстване и допълване на нормативната и методическа уредба за създаване на условия за балансирано демографско развитие на населението и повишаване на качеството на човешкия капитал					